

2 Дагъустандин шагъидрин лайхлувилер вироссияди къейдна

7 Къиметлу чирвилерин хазина

9 Тек са мецелди Аллагъдиз ﷺ шукур хъуй лугъун бес жезвач!

НА ЛЕЗГИНСКОМ ЯЗЫКЕ

МЕРГЪЯМАТЛУ РЕГЪИМЛУ АЛЛАГЪДИН ТІВАРЦІЕЛДИ

Мугъаммад Пайгъамбар хайи варз мубарак хъуй!

Тебрик

Дагъустандин мусурманрин Диндин идарадин руководстводин ва гъакни къилди жуван патай за квез Аллагъ-Таалади халкъ авур махлукъатрикай виридалайни хъсанди тир Мугъаммад Пайгъамбар ﷺ хайи югъ мубаракзава.

Пак Къуръандин аятай аквазвайвал, Мугъаммад Пайгъамбар ﷺ Аллагъди къведунья патални мергъямат яз ракурнава. Гъавилай гъадан

уьмметдикай хъуни чун къадар авачир къван шадарзава.

Пайгъамбарди ﷺ лагъанва: «Къияматдин юкъуз гъар сад вичиз гзаф крани касдихъ галаз къарагъда». Къуй Аллагъди ﷻ и Пайгъамбар ﷺ хайи вацра адахъ чи кранивал генани артухаррай!

Пайгъамбарди ﷺ гъакни лагъанва: «Зун инсанрин къилихар къени авун патал ракурнавайди я». Къуй Аллагъди ﷻ и вацра чи къилихар хъсанар ва абур Пайгъамбардин ﷺ къилихрив мукъва авурай!

Къуй Аллагъди ﷻ чун Къияматдин юкъуз Мугъаммад Пайгъамбардин ﷺ шафаатдик акатдайбурукай авурай!

За Аллагъдиз ﷻ Мугъаммад Пайгъамбар ﷺ хайи баркаллу Раббу-ль-Авваль варз вири мусурманар патал берекатлуди хъун патал дуьа ийизва.

Дагъустандин мусурманрин Диндин идарадин председател, Муфтий Агъмад-гъажи АБДУЛАЕВ

Куь жегъилвал пучмир!

15-декабрдиз ачухай Дагъустандин халкъарин III-Съезддал гъурметлу шейх Саид-афандиди авур рахунар

Ассаламу алейкум, гъурметлу дагъустанвиар. Къуй Сад тир Аллагъди куь уьмуьр, яшайиш берекатлу авурай ва берекатсуз девир гъич алуьк тавурай. Авар халкъдин шиирда ихътин гафар ава: «Мублагъсузвилини тахсиркар тек са зун я, сиве авай мез клараб квачирди я, адахъ вичивай вуч хъайитлани лугъуз жедай ихтияр ава».

Гъавилай жуваз вуч чидатла, гъадакай лугъуз кранзава. Зак виридалайни гзаф чпин уьмуьр пуч ийиз гъавалат хъанвай акъалтзавай несилди къалабулух кутазава. Абуруз Советрин Союздин девир гъихътинди хъанатла акунач, гъавилай, заз жуван вилералди вуч акунатла, гъадакай суьгъбет ийиз кранзава.

» 3

Аллагъдин ﷺ Расул ﷺ вири инсанар патал чешне

Ам гъич садрани маса касдикай пис рахайди туш

Шамиль-гъажи Омаров
Къурагъ райондин имам

Рабиу-ль-авваль варз и дуньядиз пайгъамбаррикай виридалайни хъсанди, чи играми Мугъаммад Пайгъамбар ﷺ атунихъ галаз алакъалу я. Аллагъдин Расул ﷺ кранибур и карди шадар тавуна тадани мегер? Аллагъдин Расул ﷺ кранибурувай адан уьмурдикай ахъайзавай, зикирар, истигъфар ийизвай межлисриз - мавлидриз кватл тахъана акъвазиз жедани мегер?

Гъадисрикай сада Пайгъамбарди ﷺ лугъузва: «Къияматдин юкъуз инсан

адаз виридалайни пара крани касдихъ галаз жеда». Аллагъдин ﷻ махлукъатрикай чаз, гъелбетда, виридалайни Мугъаммад Пайгъамбар ﷺ пара кран хъун лазим я. И кранивални тек са адан сунна къиле тухун лагъай чал туш. И кранивални инсандин рикизни акъулдиз акл гъахъна кранда хъи, герек ада Мугъаммад Пайгъамбар ﷺ вичин мал-деветдилай, хизандилай, аялрилай ва вичин чандилайни виняй къадайвал. Тарихдай чаз аквазвайвал, асгъабрин кранивал гъа ихътинди тир.

Инсанди вичиз крани касдикай вири чириз чалишмишвилер ийида. Амма чаз чи играми Пайгъамбардикай ﷺ вири чизвани? Ша чна Пайгъамбардин ﷺ уьмуьрдай къилин вакъаяр хъайитлани чирин!

» 5

Мавлид – Мугъаммад Пайгъамбар ﷺ хайи югъ я

Мавлид сифте яз Пайгъамбарди ﷺ вичи тешкил авурди я

Агъмад-гъажи Мегъамедов

Мавлид - хайи вахт, чка лагъай чал я. Мавлид - им Мугъаммад Пайгъамбардин ﷺ уьмуьрдикай, гъар са вакъианда ада вичи-вич тухвай къайдайрикай, адан къилихрикай ахъайзавай, адалай тарифар ийизвай мярекат я. Алай девирдин алимрикай сад тир Сайид Мугъаммад Алави аль-Малики аль-Гъасаниди лагъана: «Ислам чна Мугъаммад Пайгъамбардивай ﷺ къачурди я, гъакл хъайила, адан уьмуьр вич Ислам я».

Мавлид - им Пайгъамбар ﷺ хайи юкъуз къиле тухузвай сувар я лугъузвайбуруз Алавиди ихътин жаваб гузва: «Исламда къве сувар ава. Ибур Сив хуьнин сувар ва Къурбанд сувар я. Амма Пайгъамбар ﷺ хайи югъ, чна адаз сувар лугъузвачтлани, гъабурулайни виняй я.» Гъа и къве суварилай алава яз, Пайгъамбар ﷺ хун сеbeb яз, чаз Аллагъди ﷻ виняй авунвай маса йикъарни хъана: Арафадин югъ, жуьмядин югъ, Раджаб, Ша'бан ва Рамазан сувар, Лайлат-уль-Къадрдин йиф ва масабур. Эгер Пайгъамбар ﷺ хъаначиртла, пайгъамбарвални жедачир, Къуръан ракурун, Миъраж, Исраъ, Гъижра ва адан уьмуьрдихъ галаз алакъалу маса кранни жедачир. Чахъ абур вири берекатлу Пайгъамбар ﷺ хъун сеbeb яз авайди я.

» 4

Редактордин
колонка**Мугьаммад Пайгьамбар** **вири**
инсаниятдин Пайгьамбар **я!**

Гьар са затгунихъ вичин халикь ава. Гьелбетда, дуьньядихъни вичин халикь ава. Дуьньядин халикь лагьайтла, Аллагь-Таала я. Кьурьанда лагьанва (мана): «Ихътин гуьзел кьайдада аваз цавар ва чилер, куь члалар ва нугьатар, гьар жуьредин рангарин чларар ва вилер халкьун Аллагь-Тааладин зурбавилин делил тушн мегер? Акьул ва чирвилер авай ксар патал ибур делилар я» («Ар-Рум» сура, 22-аят).

Аллагь-Таалади гьакI гьавайда са затни халкьнавайди туш. Гьар са халкьнавай затгунихъ вичин везифа ва гьикмет ава. Аллагьди халкьнавай затларикай виридалайни тамамди инсан я. Инсан Аллагь-Таалади Вичиз ибадат авун патал халкьнавайди я. Кьурьанда лугьузва (мана): «За инсанар ва жинерар Жуваз ибадат авун патал халкьнавайди я» («Аз-Зарият» сура, 56-аят).

Аллагь-Таала гьич са касдин ибадатдихъни муьгтеж туш, абурун ибадатар авуналди Адан пачагьлугь артух тежедайвал, абур тавуналди ам тимилни жедач. Ада инсан Вичиз муьтгьугь жедайтла ахтармишун патал халкьнавайди я.

Инсанрив дин агакьарун патал Аллагьди Вичин регимлувилай абурун кьилив Вичин пайгьамбарар ракурна. Сифте яз Аллагьди халкь авур ва пайгьамбар яз ракурнай инсан Адам пайгьамбар я. Адаман девирдилай башламишна Аллагьди инсаниятдиз дин гваз пайгьамбарар ракурна. Аллагьдин вири Каламра пайгьамбаррикай эхирмижиди Мугьаммад Пайгьамбар жедайди лагьанва ва адахъ инанмиш хьун эмирна. Вири инсаниятдиз, гьатта жинеризни, Кьияматдин югь алуькьалди ракурнавай пайгьамбар Мугьаммад я. Инсандикай агалкьунриз, девлетдиз килигна пайгьамбар жезвайди туш. Аллагь-Таалади Вичин лукларикай кланиди пайгьамбарвиле хьязва ва адакай Вичин гьакьикъи дин гвай, тамам чешнелу кас ийизва.

Аллагьдин динда миллетриз фикир гузвайди туш. Эгер Мугьаммадал кьведалди хьайи пайгьамбаррин гуьгьуналлаз кьилди халкьар фенатла, Мугьаммад Пайгьамбар вири инсаниятдин кьилив ракурнава ва адан гуьгьуналлаз дуьньядин вири пипера авай инсанар фена. Ислам динди мусурманривай Аллагьдин пайгьамбаррин арада тафаватлувал тун тавун, гьар са пайгьамбардихъ инанмиш хьун ва гьар садаз гьурмет авун истемишзава. Кьурьанда лагьанва (мана): «Аллагьди Вичин Калам гваз ракурнавай гьар са пайгьамбардихъ галаз икьрар кутгунна. Инсанриз лагьана, эгер куь патав вичин гьахьлувал тестиькарзавай гьакьикъи пайгьамбар атайтла, куьн адахъ инанмиш хьухъ» («Алю Имран» сура, 81-аят).

Дин «чиди» ва я «куьди» жедайди туш. Ам Аллагьдин патай вири инсаниятдиз ракурнавай дин я, Мугьаммадни неинки арабрис, гьакI вири инсаниятдиз ракурнавай Аллагьдин Расул я. Аллагь-Таалади Ислам дин ракурнайдалай гуьгьуниз, амай динар элкьурна ва инсанриз виридаз Мугьаммад Пайгьамбардин гуьгьуна хьун эмирна.

Кьияматдин югь алуькьалди Мугьаммадан пайгьамбарвал тестиькарзавай виридалайни члехи муьжизат Кьурьан я. Кьурьан - им мусурмандин вичи-вич и дуьньяда тухудай кьайдаяр кьалурнавай ктаб-кьанун. Мугьаммад Пайгьамбардал кьведалди ракурнавай вири Каламра инсанри дегишвилер туна. Анжах Кьурьан - им чур ийиз тахьай ва Кьияматдин ийкьалди чуриз тежедай Аллагьдин Ктаб я.

Кьуй Аллагьди Мугьаммад Пайгьамбардихъ авай чи муьгьуббат артухаррай! Амин.

hasanassalam@mail.ru

Дагьустандин шагьидрин лайихлувилер вирироссияди кьейгна

Диндин деятелриз кьейдалай кьулухъ наградаяр гана

Россиядин тарихда сифте яз уьлкведин кьилин наградаяр динеглийриз гана. 28-декабрдиз Россиядин Президент Дмитрий Медведева мусурманрин пуд деятелдиз чпин гражданвлин везифаяр тамамардайла жуьрэтлувал ва дирибашвал кьалурунай орденар гунин Указдал кьулар чуьгуна.

Жуьрэтлувили Орденар кьейдалай кьулухъ Дагьустандин Кьарабудахкент райондин Губден хуруьн мискиндин имам Гьажимуратов Нурмегьамедаз, гьакIни

Дагьустандин муфтийдин заместителар хьайи Кьурамугьаммад Рамановазни Агьмед Тагьаеваз гана.

Рикел хкин, имам Гьажимуратов экстермистрин аксина эьечизавай активистрикай сад тир ва ам 2007-йисан октябрдин вацра яна кьенай. Адалай вилик махачкьалада машин хьиткьинарна Рамановни адан стха кьенай, кьве йис алаятайла, 2009-йисуз Дагьустандин Диндин идарадин кьилин заместитель Тагьаевни яна кьена.

Дагьустандин диндин кьуллугьчийрикай яна кьейибур виликкьилик квай гьурметлу ксар тир. Кремльда ихътин кьарар кьабулналди Дагьустандихъ галаз авай

чпин рафтарвал кьалуриз клан хьун я, ихътин ксарин уьмуьр гьавайда фейиди туширдахъ галаз шерик тирди тестиькаруникай ибарат я.

«Жуьрэтлувили орден инсанар жуьреба-жуьре бедбахтвилерикай, инсанар кьутармишдайла, общественный кьайдаяр хьудайла, жуьрэтлувилай, дирибашвилай, тахсиркаррихъ галаз женг чугвадайла, тебиатдин бедбахтвилер, цлар кьуникай ва маса хасаратвилер гуникай чпин гражданвлин аскервилер буржи тамамардайла чанарилайни гьил кьачуна виклегьвал кьалурунай гузвайди я». Гьакьикьатдани исламдин пуд активистни, регьберарни ихътин Орден гуниз лайихлуьр я.

Абур, дугьриданни, жуьрэтлу, дирибаш ксар тир, инанмишвилелди общественный кьайда хуьзвайбур, террордикай, анархиядикай, экстремизмдикай яргьа ийизвай ксар, чпиз душманрин гьелегьрихъай киче тахьайбур.

Ихътин указдал кьулар чугурбуруз чухсагьул лугьуникди, РФ-дин Президентдин наградаяр гузвай Отделдин кьуллугьчийрихъ элкьвена ихътин меслят кьалуриз кланзавай: и ва я маса награда гузвай ксар гьи диндин векилар ятла, гьадаз фикир гун. Мусурмандин бажагьат хаш алай Орден ва медаль хурудал алкьурда... Пачагьдин Россиядин тежрибадикай менфят кьачуртла хьсан жедай, империядин мусурманриз хашпарайрин шартгунин лишан алачир наградаяр гузвай девир.

www.islamdag.ru

Ильяс Умаханов: «Чна Саудовский Аравиядивай гьаждин квотаяр артухарун тлалабда...»

Россияда гьаждал физ кланзавайбурун кьадар кьвердавай артух жезва.

2011-йисуз Россиядиз Саудовский Аравиядивай Россиядай гьаждал физ кланзавай мусурманар патал квотаяр артухарунин патяхъай тлалабиз кланзава. Идан гьакьиндай Федерациядин Советдин вице-спикер, РФ-дин Гьукматдин патав гвай гьаждин крарай векилвал гвай Ильяс Умаханова хабар гана.

«Советрин девирдин вири йисара гьаждиз чи уьлкведай анжах тектуь ксаривай физ жезвай, гьавилай чи гьукматдивай квотаяр артухарунин патяхъай тлалабиз жеда», - лагьана Умаханова хемис юкьуз Москвада кьиле феи пресс-конференциядал.

Ада гьакIни кьейд авуна: гьар йисуз гузвай квотайрилай алаатай-

ла гьаж ийизвай Россиядин мусурманрин кьадар 4-5 агьзур касдин кьван артух жезва. Са алай йисуз сад лагьай сеферда яз, сад лагьай сеферда гьаж ийизвайбурун кьадар 20-25% артух хьанвай. «Гьавилай гьа и кьадар кьван гьаж ийиз кланзавай мусурманар патал чна Саудовский Аравиядивай кьведай йисуз квотаяр артухарун тлалабда», - алава хьувуна Умаханова.

Гьа са вахтунда ада тестиькар авурвал, гьеле алай йисуз гьаж тешкилзавайбуруз квотаяр артухариз кланзавайди тир. Амма вири дуьньяда гьаж ийиз кланзавайбурун кьадар 20% артух хьуниз килигна, Россиядивай квотаяр артухариз хьанач.

Умаханова гайи делилралди алай йисуз Россияда гьаж авур мусурманрин кьадар 20 628 касдив кьван агакьна. Абурукай вири-

далайни гзаф кьадар Дагьустан Республикадай зиярат авурбур я (саки 13,5 агьзур кас кьван). Чечнядай гьаждиз 2600 кас, Ингушетиядай - 1,5 агьзур кьван ва Татарстандайни - 1300 кас фена.

Адан гафарай, Россиядай гьаждиз физивай зияратчийрин саки члехи пай - им юкьван ва члехи яшарин ксар я, анжах абурун арада жегьилрин кьадарни артух гьалтзава.

Умаханова гьакIни виридалайни яшлу зияратчи 1907-йисуз ханвай ва вич Дагьустандай тир Умаханова фамилия алай кас хьайиди кьейгна. Ам алай йисуз гьаждиз машинда аваз фена, амма элкьвена хкведай рекье, сагьламвиллиз таьсир тавун патяхъай, ам самолётда аваз агакьарна. Идан гьакьиндай «Интерфаксди» хабар гана.

www.islamdag.ru

Учредитель

Благотворительный фонд "Путь".
Газета печатается по согласованию и
одобрению Духовного управления
мусульман Дагестана

Редакциядин Совет

Ахмад-хаджи АБДУЛАЕВ
Сулейман-хаджи ТАГИБЕГОВ

Редактор

Гасан АМАХАНОВ

Канонический редактор

Шамиль-хаджи ОМАРОВ

Дизайн, вёрстка

Лейла ГУСЕЙНОВА

Газета зарегистрирована Федеральной
службой по надзору в сфере связи,
информационных технологий и массовых
коммуникаций.

Свидетельство о регистрации
ПИ № ФС 77-37006 от 29 июля 2009 г.

Индекс 51395

При перепечатке ссылка обязательна
Газета набрана и сверстана
на компьютерной базе «Ас-салам»

Отпечатана в ООО «Дом печати»
пр. Акушинского, 20 Заказ № _____

Сдано в печать 14 января 2011 г.

Тираж 3.300 экз.

Адрес редакции:

367015 РД, г. Махачкала,
ул. Азиза Алиева, 2.

Телефон: (8722) 61-00-64

E-mail: assalamweb@gmail.com
web: www.assalam.ru

Куь жегъилвал пучмир!

1 « Тамуз вучиз?

Чина, Чиркейда, Москвадиз бизнес ийиз физвай са шумуд кас авай. Анай абуру Китайдин, тахъайтла Индиядин яни шалар гъиз маса гузвай, инсанри абуруз гъихътин шей-шуьй гъидатла лугъузвай. Абурукай садан тивар Абдуллагъ тир. Ада чаз ихътин ихтилат авуна. Са сеферда, адет хъанвайвал, квалитиз элкъвена хкведай вахтунда, абур поезддай Къизилпортдиз эвичина, Абдуллагъ саламат чкадал къве чемоданни эцигна, вич лагъайтла, таксидин суракъдиз фена. Къве милиционер атана виридаз аквадай чкадал акъвазна. Абдуллагъазни милиционердиз чпиз чеб чизвай, гъик хьи, Абдуллагъ датлана рекъе-хуле авай. Гъавилай адавай милиционер хъфидалди вичин чемоданрив агатизни жезвачир. Геждалди акъвазун мажбур хъана, амма абуруз хъфидай ашкъи авачир. Абуру хъфин тийидайди чир хъайи Абдуллагъа чемоданрни туна квалитиз гьерекатна. Чна адавай: «Чемоданар гъиниз фена?» - лагъана хабар къуна. Ада жаваб гана: «Мумкин я, абуру хутахай хъгинди я». Гъахътин четин девирар тир.

Мадни аз вуч акуна. Ам Сталинан девир тир, зун а вахтунда гъвечи аял тир. Гумбет райондин Чирката хуьре емишрин завод авай, ам гилани гъана ама. Анин директорвиле Чиркейдин агъали эцигна. Адаз ана ремонт авунин тапшуругъ ганвай. Ва и кар къилиз акъудун патахъай адаз рабочияр герек атана. Захъ гъеле армиядиз тефенвай, жегъил чехи стха авай ва ам хъсан устлар тир. Заводдин директорди адан къилив са шумуд сеферда инсанар рекъе тунай, ам кваллахиз атун патахъай. Ахпа зи стха а заводдиз кваллахиз фена лугъуз, чавай къанни вад йисан муддатда картуфар цун патал вуганвай чил вахчунай. Чахъ къве яц авай. А члавуз къвед къадай ихтияр авачир ва чна абур масадбурун квалчихъ кхъенай, гъа ик чна къве яц хуьзвай. И яцарни хуьряй акъудуниз мажбур хъана, гъик хьи, абурни къакъудиз кванзавай, инсанри хълагъзавай хьи... Ингъе гъа ихътин девирар тир.

А члавуз къве гъавадин квалер эцигдай мумкинвал авачир, гъик хьи, гъасятда силис тухудай. Им лацу кирпич цийиз акъатнавай вахт тир. Нагагъ са нин ятлани гъаятда лацу кирпичар авуднаваз акуртла, ахъгиндавай талукъ документар къалурун тлалабдай. Гъик хьи, лацу кирпич анжах гъукуматдин кваллахра ишлемишна кванзавайди тир.

Чаз мадни вилик йисара гъукумат гъик хуьзвайтла чида. Инходай тир шейх Абдулгъамид-афанди Астрахандиз атайла, адаз ана араб авайдакай лагъанай. Адаз арабдиз килигиз кван хъана ва адахъ галаз танишарун тлалабна. Адахъ галаз рахайла, шейхди хабар къуна: «Вавай зун аниз, Саудовский Аравиядиз хутахиз жедачни?» Арабди жаваб гана: «Гъукуматдин ихтияр авачиз гъатта са рабни тухудай ихтияр авач». Гъа ик гъукуматни адан сергъятар хуьзвай.

Заз жув шагъид хъайи кардин патахъай мисал гъиз кванзава. За Каунасада къуллугънай ва чи частунихъ балкандин арабани машин авай. Балкандиз векъер гана кванзавай ва чи старшинади зунни мад къве аскер Польшадихъ галаз авай сергъятал тух-

вана. Чун адан къерехра эцигнавай дестекрайни авунвай царарай гъавурда акъуна им сергъят тирди. Сергъятдал акъвазнавайбурухъ галаз рахадайла абурувай сергъят чурзавайбуру жезвани лагъана, хабар къуна. Абуру жаваб гана, бес са дуйшуш хъана. Абуру Каунасадай тир сергъятдилей элячлиз кванзавай цуд лагъай классдин ученик къунай. Адаз вичин диде-буба яшамиш жезвай рагъакъидай патан Германиядиз хъфиз кванзавай. Чна хабар къуна: «Куьне адаз вуч авуна?» Абуру жаваб гана, бес ам цуд йисуз ашукъарна. Заз цуд лагъай классда келзавайбуру жазадив агакъарзавайди яни тушни чидач. Ингъе ихътин муракаб девир тир. Чехибуруз им хъсандиз чидач ва рикел алама, къуй жегъилризни им чир хуьрай. Гила тамара чуьнухъ хъанвай бандитривай хабар къан – квез вуч бес жезвач лагъана? Чпин салара вуч хъайитлани цурай, ни къадагъа ийизва? Къуй суьруьралди хпер хуьрай, абурухъ къе ихътин ихтиярарни ава. Къуй алвердал машгъул хуьрай, дуйнядин а къилиз фирай. Са къадагъани авач. Абуруз вуч лугъуз жедач? Зи фикирдалди, им акъул, фагъум тахъун я. Бес гъавая лагъанвач, нагагъ къили кваллах тийиз хъайитла, квалер галат жедач. Нетижача абуруни рекъизва, чебни рекъизва. Пайгъамбарди ﷺ лагъана: «Вун гъик эгечлайтла, вавни гъак эгечла». Абурун аксина Аллагъди къиферал кац вегъедайвал ийизва.

Милиционерар вуч патал рекъизва?

90-йисара, Чечнядай вагъабитри вегъейла, зи ватангъийрикай садал ана вичин таниш, са мус ятлани къунши хъайи кас расалмиш хъана. Им яргъи чуру тунвай жегъил гада тир. Абурун арада ихтилатар фена. Ва чуру квай касди суьгъбетдин вахтунда лагъана: «Заз виридалайни тарикъат гвай ва милиционерин тереф хуьзвай ксар такан я».

Куьне фикир це садра, ихтиярар хуьдай ксар авачир улькве садрани хъайиди яни? Милиция хъана кванда, ихтиярар хуьдайбуру авачир улькве жедайди туш. Абуру вуч патал рекъизва? Инсанар гъар жуьре я, нагагъ са гъи ятлани милиционер чур кар ийизвайтла, адаз жаза Аллагъди ﷻ гуда. Инсандиз адаз зиян гудай ихтияр авач, гъатта къиникикай раханни тийин. Исламди чаз инанмиш туширдини рекъидай ихтияр гузвач, бес мусурман гъик хъана рекъизва? Абуру чеб хъиткъинарай инсанар Женнетдиз ракъурзава лугъузва. Акъул авай инсандивай ихътин кар ийиз жедач. Мусурман-алимрин арада вичи вич асмишна къейи касдихъ жаназакъап авунин гъакъиндай са тайин фикир авач. Ихътин са фикирдал татунин асул метлеб адакай ибарат я хьи, ам мусурман яни, тушни лагъай суал арадал къвезва, гъик хьи, кучуддайла ийизвай кап мусурман туширдахъ ийидач. Вичи вич асмишна рекъизвайданни, хъиткъинарна рекъизвайдан арада гъихътин тафават ава? Вичи вич хъиткъинарзавайди генани бетер я. Ва ихътин инсанрихъ чеб Женнетдиз фида лагъай умудни ава. Абуру Женнетдин къерехдални фидач ва адан атирни агакъдач.

Куьрелди лагъайтла! Тамара авайбурун гъакъиндай захъ насигъат ава. А тамар вагъши гъайванриз тур, инсанрин юкъваз хъша! Им абуру

къабулайтла, зи насигъат гъахъгинди я. Нагагъ абур гъавурда авачир шей, кар аватла, къуй зи къилив атурай ва за жува абур гъавурда твада, абур гъелекзавай суалриз жавабар гуда. Нагагъ абуру и меслятдал амал авуртла, абуруз чпиз хъсан жедач. Къуй Аллагъди ﷻ абур дуьз рекъе турай. Авайвал лугъун хъайитла, за абурун язухъ къвезва.

Жегъилриз ийидай кар-кеспи авач

Гъурметлу стхаар! Дагъустандин халкъ инсанитдин юкъва вири девирар викегъ, кар алакъдай, зегъметдал рик алай, дин гвай ва инанмишди тир. Амма къенин юктуз лагъайтла, вири терсина физва. Советрин девир квелди тафаватлу тир лагъайтла, инсан кваллах авачиз ашукъдачир. Гъатта милиционер аватайлани, сифте суал кваллахик къани лагъайди гузвай. Нагагъ ам бейкар яз хъайитла, ахъгиндан гъал къве сеферда чур жезвай. Мягътел жедай кар туш, вуж бейкар ятла, ахъгинди тахсиркарвиле рекъелни элячла. Ада вич са гъик ятлани тухарна кванда эхир. Исятта тешкил хъанвай чур гъаларин къилин себеб жегъилар бейкар хуьн я. Гъукуматдин везифа абур кваллахдал таъминарун я. Нагагъ виликди кваллахзавай заводар агална, кардик квачтла, жегъилар квел машгъул жедач? Амма алахъна хъайитла, кваллах жагъуриз жедайди я. Им важиблу терефрикай сад я.

Ислам чи уьмуьрда

Нагагъ диндин терефдиз вил вегъейтла... За Чиркей ГЭС-дал пожарник яз кваллахнай. Са сеферда ана собрание къиле тухвана. Вири чиновникар квалатна, гъатта КГБ-дин начальникни атана. Гъаф къадар месэлар веревирдзавай. Вичин гафуна КГБ-дин начальникди квалле кап авунал Гъукуматди къадагъа эциг тавунвайдакай лагъана. Гъакъини араб члал чирдай ихтиярни ава. Чина шофёрвиле кваллахзавай касди гъил хкажна вичиз суал гудай ихтияр авани, лагъана хабар къуна. Ихтияр гайила, ада хабар къуна: «Куьне араб члал чирдай ихтияр ава лугъузва. Бес Къуръан келдай ихтияр вучиз авач, амни араб члалди я эхир?» Ам адаз анжах килигна, амма вичин рахунар башламиш хуьвуна, адан суалдиз жаваб тагана. Шофёрди къвед лагъай сеферда хабар къуна, амма адаз жаваб гана. Ада мадни пуд лагъай сеферда гъа суал хгана. КГБ-дин начальникдиз хъел атана ва ада жаваб гана: «Ам къетлен зат я, ашукъ,

ам келна квандач». Амни кисна ашукъна, чизвай секин тахъайтла, вичихъ вуч жедатла. Ингъе диндин гъал гъихъгинди тиртла. Чаз къе чи диндин везифаяр къилиз акъудунин къадагъа авунани? Къе виридавай регъятдаказ гъаждиз физ жезва. Чи улькведа виридалайни гъаф гъаждиз Дагъустандай физва. Амайбуру чпин квотаяр маса гузва ва чна абурувай къачузва. Чиркей хуьре 12 кардик квай гъвечи мискиннар ава, чирвилер гузвай медресани ава, бес чаз мад вуч кванзава? Вучиз инсанар тамариз физва? За мадни тамара авай жегъилрихъ элкъвена лугъузва: куь жегъилвал пучмир! Ам я и дуйняда, я диндал амал авуна лугъун хъайитлани квез са хийир гузвай кар туш. Чуьнухъиз, рекъиз къазанмишунни хийир гудани, им гъалал яни? Абуру лугъузва, бес чиновникрин пул гъарамди я, абуруз ахътинбурувай къакъудун гъалал яни ахпа?

Гъурметлу вахар ва стхаар! Гъвечи аялрин гъакъиндай жаваб абурун диде-бубайри гун лазим я. Нагагъ диде-бубайри чпин аялар туртла, абуруз талукъ тербия тагайтла, ахътин аялар тербиясузбуру яз чехи жедайдал шак алач. Нагагъ диде-бубайри чпин аялриз диндин тербия гуз хъайитла, абурун арадай писвор акъатунин дуйшуьшар тлимил жедач.

Месэла квехъ гъар садахъ кваллахин дустар, мукъвабуру, къуншияр ава, абуруни чпин диндин везифаяр къиле тухузва. Куьне ахътин инсанризни месэлар гана кванда. Куьне мусурманди вич гъик тухун лазим ятла, кап ийиз чирунин патахъайни лагъана кванда. Нагагъ и кардив чун къайгъусудиз эгечина хуьй, суд-дувандин юктуз чавай Аллагъди ﷻ идан гъакъиндай хабар къун истемишдайди я. Гъик хьи, чун патав гвай эхир ва чирвилер, мумкинвилер аваз и кардин патахъай гъавурдла тунач. Амма нагагъ чна чи дустар, мукъва-къилияр дуьз рекъел гъиз, абуру чур кравивай яргъа ийиз хъайитла, чна Халикъдин ﷻ вилик чи везифа къилиз акъуднавайди яз гъисабиз жедач ва Суд-дувандин юктузни чал туб туьктуьрна къалурдач. Стхаар, къайгъусузбуру жемир. Вич элкъвена къунвай гъар садахъ мусурмандин рик кун лазим я. Ислам кутугай теьгерда вилик физватлани, ихътин ксар чахъ тлимил авач. Къуй ихътин карда квез Аллагъди ﷻ куьмек гурай.

Къуй Аллагъди ﷻ виридаз сагъвал, шадвал гурай ва элкъвена къунвай гъар са карда берекат аргу хуьрай. Вассаламу алайкум ва рагъматулагъи ва баракатугъ.

Мавлид - Мугъаммад Пайгъамбар ﷺ хайи югъ я

1 «Ля илягъа илляллагъ Мугъаммада-р-расулюллагъ»,- лагъана инанмиш хъанвай касди «Пайгъамбар ﷺ хайи йикъал куьне вучиз шадвал ийизва?» - лугъудай суал гун мумкин яни мегер? Гъакъ ятлани, ахътин эдебсуз суал арадал атай касдихъ галаз чна гъуьжетар тавуна, Пайгъамбар ﷺ клянивилый ам хунал шад яз, альгъамдуллилягъ, инанмиш яз мавлидар кыле тухузва, лагъана жаваб гана клянда. Пайгъамбарди ﷺ лагъана: «Вичин аялрилай, девлетдилай ва вири инсаниятдилай, гъатта жува-лайни зун гзаф клан тахъанмаз гъич са касдихъни тамам иман жедач» (Бухари).

Мавлид тешкилуни метлеб, Аллагъдин Пайгъамбардикий ﷺ сугъбетар авун, салаватар гъун, адакай тарифарзавай шиирар келун, зикирар авун, мугъманриз теклифна, гъабуроз ва жуваз шадвал авун я. Пайгъамбардин ﷺ девирда мавлидар авайди тушир лугъузвайбур патал, Меккедай Мединадиз куьч хъайила Пайгъамбардихъ ﷺ галаз гуьруьшмиш хъайи члавуз мединвийри туькьурнавай тарифдин ва къаршиламишунин шиирар ава. Асгъабри Пайгъамбардин ﷺ тарифар авун Шариатдив къадай кар тушни мегер? Эгер къадай кар туширтла Пайгъамбарди ﷺ абур актъазардичирни мегер? Асгъабри ийизвай крар ва Пайгъамбарни ﷺ абурулай рази яз хъайила, инкар гъикъ ийида къван?

Ка'б бин Малик, Гъасан бин Сабит, Абдуллагъ бин Равагъат хътин шаирри чпин шиирра Пайгъамбардин ﷺ тарифарзавай. Абур Исламдин критикадиз акси яз экъечизавай. Гъасан бин Сабит Ислам ва Пайгъамбар ﷺ хуьн патал динсузрин аксиниз экъечизамай къван адахъ Жабраил малаик жеда, - лугъудай Пайгъамбардин ﷺ гъадис ава. Ка'б бин Зугъайр Пайгъамбардин ﷺ патав атана ва ададай тарифардай шиирар келай члавуз, ам Ка'балай рази хъана ва адал вичин халат алуькна.

А кардин гъакъиндай аят ракурнава (мана): «Гъакъикъатда, вахъ тамам эдеблувал ва гуьзел къилих ава» («Аль-Къалям» сура, 4-аят). И аятда ададай Аллагъ-Таалади Вичи тарифнава.

Пайгъамбардин ﷺ тарифарзавайбурун арадай виридалайни хъсан шаир хъайи, Бусириди лагъана: «Адан зурбавилин къадар тек са ам халкънавай Халикдиз ﷺ чида, гъакъ хъайи-

Чун Аллагъдин ﷺ мукъув агудзавай крарикай виридалайни хъсан кар мавлидиз кватъ хуьн я.

ла, инсандиз адан дережадиз лайихлу гафар жагъизвач».

Муслимадай атанвай гъакъикъи гъадисдай аквазвайвал, мавлид сифте яз Пайгъамбарди ﷺ вичи тешкил авурди я: «Пайгъамбардивай ﷺ гъар ислендин юкъуз вуна вучиз сив хуьзва лагъана хабар кьур члавуз, ада ам вич хайи югъ я лагъанай». Яни ада Аллагъ-Тааладиз хийир-дуьа ийиз сивер хуьналди вич хайи югъ виниз акъудзавай.

Анасалай атанвай гъадисда лугъузвайвал, Пайгъамбарди ﷺ вичикай Аллагъ-Таалади Пайгъамбар ﷺ авурвилый, вич хайи югъ кьурбандар авуналди виниз акъудзавай. Гъакъ хъайила, Пайгъамбар ﷺ хуналди хийир дуьа авун, хъсан крар авун, мавлидар авун чазни суннат я.

И мирекатни еке харжийрихъ галаз алакъалу авун ва аниз пара мугъманриз эвер гун шартъ туш. Батълухдай тир шейх Саадугъажиясул Мугъаммад-афандиди лагъайвал, мавлидиз гзаф инсанар кватъун чарасуз туш. Мумкинвиллиз килигна суварин суфра ахъайна, хизан санал кватъ хуьн, Пайгъамбардикий ﷺ сугъбетар авун, хийирдуьа авун бес жезва.

Мугъаммад бин Алави аль-Маликиди лагъана: «Пайгъамбар ﷺ хунин гъакъиндай шадвал гъамнаша авуна клянда, гъам аял хайитлани,

гъам мехъерар хъайитлани ва маса шад вакъияйра хъайитлани. Иллаки Пайгъамбар ﷺ хайи Раби-уль-Авваль вацра ва ислендин юкъуз шадвална клянда. Меккеда, Мединада ва Пайгъамбар ﷺ кляни ксар авай вири чкайра гъар юкъуз мавлидар тухузвайди я.

Мавлиддилай гъихътин хийир ава?

Гъафиз Суюти лагъанва: «Зачидайвал, Мавлид - им Къуръандай пак аятар келун, Мугъаммад Пайгъамбардин ﷺ уьмуьрдикай, ам хайи йифиз хъайи аламатрикай сугъбетар авун, адан твар виниз хкажун, эхирки, садакъаяр гун патал кват жезвай инсанрин межлис я. Ибур вири хъсан крар яз гъисабзава».

Гъасан ал-Басриди лагъанва: «Зун Угъуд дагъ къван къизилрин сагъибтиртла хъсан тир, абур вири мавлидиз харждайвал». Я Аллагъ, вуна чазни гъа ихътин ният це!

Ма'руф ал-Куръиди лагъанва: «Мавлид тешкилна аниз хуьрек гъазурай кас къияматдин юкъуз Пайгъамбардихъ галаз къарагъда». Я Аллагъ, вуна чунни гъа ихътин ксарикай ая!

Имам Шафииди лагъанва: «На им» лугъудай Женнетда мавлидиз хуьрек ва ам кыле тухудай чка гъазурна аниз инсанар кватълай кас жеда».

Къуй Аллагъди чун Женнетда санал кватъ жедай ксарикай авурай!

Сарио Сакъатиди лагъанва: «Пайгъамбардин ﷺ гуьрметдай тешкилнавай межлисдиз фидай ният авурда Женнетдин багъдиз фидай ният авурдай гъисабзава, вучиз лагъайтла ам аниз Пайгъамбардин ﷺ гуьрметдай физва». Пайгъамбарди ﷺ лугъузва: «Зун клан хъайиди захъ галаз Женнетда жеда».

Жамалуддин Суютиди лагъанва: «Пайгъамбардин ﷺ гуьрметдай межлис (мавлид) тешкилнавай чка малаикрай ацудда, Аллагъди ﷺ а инсанриз, гъа и чкадиз мергъяматлувал, хушбахтлувал рекъе твада. Малаикрини а касдин тарифарда. Аллагъдини ﷺ а кас бедбахтвиликай, азаррикай хуьда, адан гунагърилай гъил къачуьда».

Имам Нававидин муаллим имам Абу Шамата лугъузва: «Чна тешкилнавай мавлиддин гуьрчегвал ва хъсанвал ибадат я: Пайгъамбардин ﷺ твар хкажун патал инсанар кватъ хуьн, садакъаяр, пишкешар гун, мусурманрин арада шадвал, садвал ва муьгуьубат артух хуьн». Мугъаммад Пайгъамбарди ﷺ лагъана: «Зун клан хъайиди захъ галаз Женнетда жеда».

Имам Субукиди лагъана: «Мавлид - им гъа и кар патал инсанар кватъ жезвай, лап хъсан кар яз гъисабзавай межлис, яни Пайгъамбардиз ﷺ авай клянивал къалурзавай лишан я».

Твар-ван авай исламдин ругъани Ибн Жавзиди лагъана: «Мавлид са йисан къене квалин берекатлувилин замин я».

Ибн Абидина лагъана: «Чун Аллагъдин ﷺ мукъув агудзавай крарикай виридалайни хъсан кар мавлидиз кватъ хуьн я».

Гъакъни мавлид келзавай кваллиз Аллагъ-Тааладин мергъяматлувал къведа, ам малаикри элкъуьрна къада ва кватъ хъанвайбурузни берекат къведа. И межлис тешкил авурбуруз Джабраил, Исрафил, Микаил малаикри салават келда». Им Суютиди авунвай гъакъикъи ихтилат я.

Пайгъамбардин ﷺ гъадис ава: «Кляниди гъа вич клянавай касдихъ галаз жеда». Аллагъ ﷺ чун патал регъимлу хуьн ва чакай гъакъикъатда Пайгъамбар ﷺ клан жедайбур авурай, адан шафаатдик чун кутурай ва гъамишалугъ Женнетда гъадахъ галаз жедай мумкинвал гурай. Амин!

Календарь

Сафар вацран эхиримжи арбе югъ

И юкъуз яргъал рекъиз экъечун хъсан кар яз гъисабзавач

Сафардин эхиримжи арбе югъ кутуг тавур, татугай югъ яз гъисабзава. И юкъуз яргъал рекъиз экъечун хъсан кар яз гъисабзавач. И юкъуз кьуд ракатдин капъ авун ва дуьа келун меслят къалурзава.

Къуниз ният и тегъерда ийида: «Ният ийизва за хата-баладикай хуьн патал кьуд ракатдин суннатдин капъ авуниз Аллагъ ﷺ патал». Гъар са ракатда «Аль-Фатиха» сурадилай гуьгуьниз 17 сеферда «Аль-Кавсар» («Инна агътайна...»), 5 сеферда «Аль-Ихлас» («Къулгъу...») ва са сефердани «Аль-Фалакъ» ва «Ан-Нас» сураяр келда. Къунилай гуьгуьниз агъадихъ ганвай дуьа келда:

النَّصِيرُ، وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ، وَصَلَّى
اللَّهُ تَعَالَى عَلَيَّ نَبِيِّنَا مُحَمَّدٍ خَيْرِ خَلْقِهِ وَعَلَى آلِهِ وَأَصْحَابِهِ
أَجْمَعِينَ .

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ، وَصَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيَّ سَيِّدِنَا
مُحَمَّدَ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلَّمَ، اللَّهُمَّ يَا شَدِيدَ الْقُوَى،
وَيَا شَدِيدَ الْمَحَالِ، يَا عَزِيزَ ذَلِكَ لِعَزَّتِكَ جَمِيعَ خَلْقِكَ
، إِيَّاكَ إِنْفِنَا « إِيَّاكَ شَرَّ جَمِيعِ خَلْقِكَ ، يَا مُحْسِنُ يَا
مُجْمَلُ ، يَا مُتَفَضِّلُ ، يَا مُنْعِمُ يَا مُكْرِمُ ، يَا مَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا
أَنْتَ ، إِيَّاكَ إِنْفِنَا » بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ ،
اللَّهُمَّ بِسِرِّ الْحَسَنِ وَأَخِيهِ ، وَجَدِّهِ وَأَبِيهِ وَآمِهِ وَبَنِيهِ ،
إِيَّاكَ إِنْفِنَا « شَرَّ هَذَا الْيَوْمِ وَمَا يَنْزِلُ فِيهِ ، يَا كَافِيَ
الْمُهَمَّاتِ يَا دَافِعَ الْبَلِيَّاتِ فَسَيَكْفِيكَهُمُ اللَّهُ وَهُوَ السَّمِيعُ
الْعَلِيمُ ، وَحَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ نِعْمَ الْمَوْلَى وَنِعْمَ

Къейд: эгер дуьа масадбурун паталайни келиз хъайитла, чпин кляникай цлар члугунвай гафарин чкадал скобкайра авайбур келда.

Аллагъумма я шадидаль-къува ва я шадидаль-михлалли я глазизу заллят лигизатика джамигу халкъика, икфину (икфина) шарра джамигу халкъика, я мухъисину, я мужмилю, я мутафаззилу, я мунгиму, я мукриму, я ман ля илягъа илля анта, ирхламни (ирхламна) бирахлматика, я архлама-р-рахлимин. Аллагъумма бисирри-ль-хласани ва ахигъи ва абигъи ва жаддигъи ва уммигъи ва банигъи, икфину (икфина) шарра гъазаль-явми ва ма янзилю фигъи, я кафия-ль-мугъыммати, я дафия-ль-балиййати, фсаяякфикагъумул-лагу ва гуьва ссамигу-ль-галиму ва хласбунал-лагу ва нигъма-ль-вакълу, нигъма-ль-мавля ва нигъма-н-насиру ва ля хлава ва ля къувата илля биллягъи-ль-галиййи-ль-галим. Ва саяя-л-Лагу гъалаз набиййина Мухаммадин хайри халкъигъи ва гъалаз алигъи ва асхлбигъи ажмагъин.

Вири халкъарикай Аллагъди ﷻ араб халкъ, арабрикай – къурейшар, къурейшрикани зун хкъяна.

Аллагъдин ﷺ Расул ﷺ вири инсанар патал чешне

1 « Ислам къведалди арабар, гъа маса халкъар хъиз, мичивилени авамвиле авай. Дуьнья лап эдебсуз ва ахлакъсуз гъалдиз атанвай. Гзафбурун вилерай хъсан крар писбурай акваз-вай. Сада-садаз гужар авун уьмуьрда адетдин кардиз элкьвенвай. Гъурмет, кланвал, язух атун – ихътин ерияр инсанрин рикелдай фадлай алатнавай. Арабрин са тайифади масадал чап-хунчивилер ийизвай, инсанар есирда къазвай. Есирда къунвай бур сада-садаз маса гузвай...

Руш хъайи члавуз арабри и кар айиб яз гъисабзавай, ам абуру чан аламаз чилик кузавай. Умар Асгабди ﷻ ахъайзава: «Зи рикел жагъилийрин (Ислам къведалди хъайи) девирар хтай члавуз аз шелни къвезва, хъверни. Чна гъалвадикай ва недай маса суьрсетрикай бутар туькуьрна, абур аллагъар я лугъуз ибадат ийизвай ва гишин хъайи члавуз чна абур недай. Гъабур рикел хтайла, аз хъвер къвезва. Куьчедиз физва лагъана тапарарна жуван рушан гъил къуна тухвана чан аламаз чилик кутур вахтар рикел хтайла, аз шел къвезва».

А девирда инсанар уьмуьрдин са гъихътин ятлани макъсаддикай магърум тир. Абур ийир-тийир квахънавай инсанриз тешпигъ тир. Гъа ихътин вахтунда дуьньядиз Мугъаммад Пайгъамбар ﷺ атана. Аллагъ-Таалади адакай икI лагъана (мана): **«За вун дуьнья патал регъим яз ракъурнавайди я»**. А Пайгъамбардикай ﷻ Аллагъ-Таалади мадни икI лагъана: **«Гъакъикъатда вахъ зурба ахлакъ ава»** («Аль-Калам» сура, 4-аят).

Пайгъамбар яз ракъурунин метлебдикай Мугъаммад Пайгъамбарди ﷻ вици икI лугъудай: **«Зун куь ахлакъ михъи авун, хъсанарун патал ракъурнавайди я»**.

Дугъриданни ам къведалди авай чуру адетар гвай инсанар хъсан патакъди гъикI дегиш хъанатла килиг. Адан рехъ къурбур, мутаалимар, хъсан крарал гъалтайла, инсаниятдин тарихда пайгъамбаррилай алатайла виридалайни хъсан ксар яз хъанва. Ада лугъузвай гафар ва ийизвай крар сад садав къадайвал ийиз, вичин чешнедалди абуруз чирвилер гана.

Пайгъамбардин ﷻ уьмуьрдин рехъ

Мугъаммад Пайгъамбар ﷻ Ибрагъим пайгъамбардин ﷻ несилдай я. Ам Рабиуль-Аввал вацран 12-юкъуз «Филдин» йисуз Меккеда дидедиз хъана. Пайгъамбардин ﷻ буба Абдуллагъ, дидени – Аминат я. Ам Гъашим къебиладин Къурейш тайифадай я. Мугъаммад Пайгъамбарди ﷻ лагъана: **«Вири халкъарикай Аллагъди ﷻ араб халкъ, арабрикай – къурейшар, къурейшрикайни зун хкъяна»**.

Пайгъамбар ﷻ атайла, гзаф аламаддин крарни хъана. Диде Аминатаз, ам хадайла са зерени азаб хъанач. Ам жедалди вилик йисар къураматдин бур хъана. Ам хайидалай къулухъ чилер мублагъ хъана. Мажусийрин цаяр туьхвена. А йифиз цава цийи са гъед пайда хъана. И кар акур чувудрин алимар дуьньядиз цийи пайгъамбар атайдан гъавурда гъатна. И йифиз Кябеда авай бутар чеб-чпелай чилел алабар хъана. Кисра пачагъдин къеледин цикъвед балхун чкъана.

Пайгъамбар ﷻ жедалди къве варз амаз адан буба Абдуллагъ рагъмет-

диз фена. Хайидалай гуьгъуниз ам сифтедай вичин дидеди члехи авуна. А вахтара Меккадин агъалийри чпин аялар, сагълам бур яз члехи хъун патал, къвалав гвай хуьрера яшамин жезвай дишегълийрив вугудай адет авай. Мугъаммадан ﷻ никледин диде «Саад» тайифадай тир Гъалимат хъана. Икъван члавалди кесибдиз яшамин жезвай Гъалиматан квалени Пайгъамбар ﷻ себеб яз аламаддин кар хъана – адан девлетар, квалени берекат артух хъана. Куьд йис жедалди ада Мугъаммадаз ﷻ тербия гана. Са юкъуз гъевчи Мугъаммадан ﷻ патав малаикар атана, адан хуру падна, анай рикI акъудна, ам земземдин целди чуьхвена ахпа чкадал эхцигна клев хъуьвона. Вакъиадикай хабар хъайи Гъалиматан риклиз кичI яна ва аял ада дидедив вахкана.

Ругуд йисан яшда авайла Мугъаммадан ﷻ дидени рагъметдиз фена, яни адакай тамам етим хъана. И кардихъни фичин гъикмет ава – еке дережайрив девлетлу диде-бубайрин куьмекдалди ваь, анжах Аллагъ-Тааладин эмирдалди агакъда. Диде квейидалай гуьгъуниз, муьжуьд йисав агакъдалди, адаз члехи буба Абдулмуталиба тербия гуз хъана. Гъамни амачирла, и кар ими Абу-Талибан хиве гъатна. Къанни вад йисан яшда аваз ам Хаджа ﷻ лугъудай твар-ван авай са хендедал эвленмиш хъана.

Мугъаммада ﷻ вичел гъеле пайгъамбарвал къведалди, гъич садрани бутриз икрамнач. Ада вичиз недай-хъвадай шей-суьрсет къачуна Меккедин патав гвай аль-Гъираъ кветиниз физвай. Ана ада Сад Аллагъдиз ибадат ийидай. Яхциур йисан яшда авайла Аллагъ-Таалади адан хиве пайгъамбарвилини везифа туна. И карни Рамазандин вацра Гъираъ къетина Мугъаммадал ﷻ Джабраил малаикди Пак Къурандин сифте аятар агакъар авунилай башламишна.

Амма кафирри Аллагъдин Расулдин ﷻ эвер гун кваз къан тийиз, адаз ва адан асгъабриз алчахвилер, абурукай ягъанат ийиз хъана. Анжах гъа идалди кар куьтыгъ хъанач. Кафирри мусурманар къаз, абур гатаз, абуруз гужар ийиз башламишна. Пайгъамбарди ﷻ лагъайтла, и азабриз виридаз дурум гуз анжах Аллагъдал ﷻ таваккал ийиз хъана. Пайгъамбарвилини цуд лагъай йисуз Аллагъдин ﷻ эмирдалди ам «буракъ шивдал» алаз сифте Иерусалимдиз (Аль-Исраъ), ахпани цаварал хкажна (Аль-Ми'радж). Ирид цаварилай алатна ам «Сидратуль-Мунтагъа» лугъудай чкадиз акъатна ва Аллагъдихъ ﷻ галаз рахана. Ихътин дережа Аллагъди ﷻ гъич са пайгъамбардизни гайиди туш. Гъа и йифиз мусурманрин хиве йикъа вад сеферда капI авун туна. Ми'раджа авайла, Аллагъ-Таалади вичин Пайгъамбардиз ﷻ гзаф аламаатар къалурна.

Пайгъамбарвилини ципуд лагъай йисуз, Меккеда мусурманар патал арадал атанвай хаталу гъалар фикирда къуна, Пайгъамбар ﷻ Аллагъдин ﷻ эмирдалди Ясриб лугъудай шегъердиз куьч хъана, яни гъижра авуна. Ясриб-дикайни адалай гуьгъуниз Медина, яни Пайгъамбардин шегъер хъана.

Меккедин къурайшитри гъа идалай гуьгъунизни мусурманар санал тунач. Гъа иниз килигна, Аллагъди ﷻ вичин Расулдиз ﷻ кафирриз акси яз дяве (жигъад) башламишдай ихтир гана. Мусурманринни кафиррин арада жен-

гер къиле физ башламишна. 630-йисуз Пайгъамбарди ﷻ Мекка шегъер вахчуна, 632-йисузни гъаж тамарна. Гъа и, гъижрадин 11-йисуз, Рабиуль-Аввалдин 12-юкъуз ам, 63 йисан яшда аваз и дуьньядай фена. Алай вахтунда адан сур Медина шегъерда ава.

Пайгъамбардин ﷻ къилих

Ам гъеле аял члавалай хъсан къилихдин инсан тир. Ада гъеле пайгъамбарвал къведалди вичин уьмуьрда гъич са лайихсуз кар хъайитлани авурди гъич са касдивайни тестикъариз жедач. Адан хъсан ахлакъдиз, ихтибарлувилеиз ва гъахълувилеиз килигна инсанрин арада адаз Мугъаммад аль-Амин лугъузвай.

Мугъаммад Пайгъамбар ﷻ инсанрикай виридалайни акъалтлай намуслу ва регъимлу кас хъана. Ам четинвилера тваз, ажугълу ийиз кафирар гъикъван алахънайтлани, ада вичин хъсан къилих тадачир ва ажугълу жедачир.

Са сеферда Убай ибн Халаф лугъудай са касди крарабар регъвена абуруз уф гайи члавуз абур Аллагъдин Пайгъамбардин ﷻ чинал аватнай. Маса сеферда ада Укъба ибн Муайт лугъудай са касдив Пайгъамбардин ﷻ чиниз тфу гуз туна.

Таиф шегъерда Мугъаммад Пайгъамбарди ﷻ Исламдиз эвер гузва лугъуз адал аялар ва ахмакъар гъалдарна абурув къван гуз туна, адан квачер ивиди къунвай. Гъа члавуз Аллагъ-Таалади вичин Пайгъамбардин кылив Жабраил ракурна. Жабраила лагъана: «Зун Аллагъди ﷻ ви къилив ракъурнава, вуна исятда вуч тлалабайтлани ваз Ада жаваб гуда. Къандатла за жаза яз Таиф шегъердин агъалийрал дагъ вегеда, а шегъер чилин винелай терг ийида». Амма Аллагъдин Расул ﷻ а кардал рази хъанач. Акси яз, ада абур патал ихътин тлалабун авуна: **«Я Аллагъ, Вуна абурулай гъил къачу, абуруз чпи вуч ийизватла чизвайди туш»**.

Маса гъилера динсузри адан рекъвер яна хана. Сивяй свах аватай Пайгъамбардивай ﷻ женгинин юлдашри динсузриз пис дуа авун тлалабна, амма ада **«Зун регъим яз ракъурнавайди я, къаргъишарун патал ваь»**, лагъана жаваб ганай. Гъатта тахсиркардиз жаза гудай мумкинвай авайтлани, Пайгъамбарди ﷻ а касдилай гъил къачудай. Гъатта вичин далу тир, рикI алай ими Гъамзат ﷻ яна кьейи касдилайни ада гъил къачунай. Пайгъамбардиз ﷻ ва гъакI мусурманриз гзаф зиянар гайи Абу Жагълан хва Икримадилайни гъил къачунай. Хабир бин Асадни мусурманрин члехи душман тир. Пайгъамбардин ﷻ руша Зайнаба Мединадиз гъижра ийидай члавуз ада ам эцяна деведилай вегъена, адаз гзаф азият ганай. Хабира Ислам къабулайдалай гуьгъуниз Пайгъамбарди ﷻ гъадалайни гъил къачуна. Пайгъамбарди ﷻ адан уьмуьрдиз къаст ийиз клан хъайи 80 касдилайни гъил къачунай. Пайгъамбарди ﷻ вичизни амай мусурманриз вичелай алакьдай къван писвилер авур Абу Суфьяналайни гъил къачунай. Мугъаммад Пайгъамбарди ﷻ вичин уьмуьрда туьгъмет къедак гъич са карни авунач. Динсузри адакай нукъсанар жагъурзавай, гъатта къенин йикъалдини жагъурзава, амма гъич са нукъсанни жагъанвач, я жагъинни ийидач. Гъаниз килигна ам виридалайни гъахълу, регъимлу, регъуь ва ихтибарлу кас яз гъисабуниз абур мажбур хъана.

Гъа Мекке къачур юкъузни къурейшрилай, абуру авур къван нагъакъан краризни килиг тавуна, ада абурулай гъил къачуна. Ада абуруз лагъанай: **«Къез къе туьгъметрин ван хкъедач, алад куь рехъ ачух я»**.

Ада ийизвай хъсан крар акваз, ада-лай чешне къачуна гзаф ксар Исламдал къвезвай. Абурук Абу Суфьянан паб, Ислам акуна таклан тир Гъинд бинт Утбани акатзава. Пайгъамбардин ﷻ ими Гъамзатан ﷻ киникъ ва адан беден мешребсуз авун гъадан крар тир. Гъадалайни Пайгъамбарди ﷻ гъил къачуна ва ада Ислам къабулна. Ислам къабулдайла ада лагъана: **«Я Аллагъдин Пайгъамбар ﷻ, ви терефдарар виридалайни агъуз хъун виликдай зи мурад тир, гила лагъайтла зи мурад - абур виридалайни виняй хъун я»**.

Арабар чеб гъич садазни табиь тежедай, муьгъуьгъ тежедай халкъ тир. Виш йисаралди абурухъ галаз женг чугунайтлани, абурукай гъикъван бур телеф хъанайтлани, ам масадан къанунриз табиь хъайи халкъ туш.

Мугъаммад Пайгъамбар ﷻ атайдалай гуьгъуниз вири Аравия адаз табиь хъана ва ада ана къайда ва къанун туна. Ада абур яракъдин куьмекдалди табиь авунвайди туш. Пайгъамбардин ﷻ девирда къиле феи женгера телеф хъайибурун къадар вири 1000 кас я, гъаник мусурманрин кафирар акатзава. Гъа вахтара са гъихътин ятлани куьлуь-шуьлуь крар себеб яз тайифайрин арайра женгер къиле физвай, ана агъзурралди ксар рекъизвай. Ихътин куьруь вахтунда, икъван тлимил киникъар аваз ихътин зурба нетижаяр къачуз алакун еке агалкъун тушни мегер?!

Аравия адаз табиь хъайиди я вучиз лагъайтла, ада абурун риклер вичин хъсан ахлакъдал, регъимлувилел, камаллувилел муьгъуьгъарна. Якъин гъадисда Айшади ﷻ Пайгъамбардикай ﷻ лагъана: **«Ам гъич садрани маса касдикай пис рахайди туш, маса кас тахсирлу авурди туш, векъиз рахай касдиз векъивиледи жаваб гайиди туш, вичин регъимлувилай гъич са касни бейкефариз жедачир, чуру крарикай яргъа жедай. Вичин адресдиз адалатсузвилер авурла, адаз садрани хъел къведачир, амма масабуруз зулумар ийиз акурла, эхи ийиз жедачир. Чан алай вири затлариз гуьурметдай. Тлалабзавай касдиз куьмек тагай гъич са вакъиани хъайиди туш»**.

Пайгъамбардин ﷻ къилих вич Аллагъ-Тааладин несигъатдив къадайди хъана. Къуръанда лагъанва (мана): **«Аллагъ ва Адан регъимлувал себеб яз вун абур патал хъуьтуьл кас хъана. Эгер вун абурухъ галаз векъи тиртла, абур вакай яргъа жедай ва гъарниз сад чикIдай. ГъакI хъайила, абурулай гъил къачу ва Аллагъдивайни абурулай гъил къачун тлалаб ая»** («Алю Имран» сура, 159-аят).

Гъурметлу стхяар ва вахар, ша чна-ни Аллагъ-Тааладин несигъатрал амал ийин, Пак Къуръандин «Аль-АхIзаб» сурадин 21-аятда икI лугъузва: **«Куьн паталди Аллагъдин Пайгъамбар ﷻ хъсан чешне я»**. Чун Мугъаммад Пайгъамбардин ﷻ уьмметдикай авур Аллагъ-Тааладиз къадар авачир къван шукур хъуй! Къуй Аллагъ-Таалади чун Къияматдин юкъуз Мугъаммад Пайгъамбардин ﷻ шафаатдикай магърум тавурай! Амин.

Гъажимурад Мегъамедов

Туба авуникай авай хийир

Аллагъ-Таалади Мугъаммад Пайгъамбардин ﷺ уьмметдиз, яни чаз квехъ галаз маса пайгъамбардин уьмметриз гун тавур няметар ганва. Ѓа ихътин, ишлемиш тавуна таз тежедай няметрикай сад, лукран рикин сидкъидай гунагърикай туба авурла Аллагъди ﷻ адан гунагърилай гъил къачун я.

Ѓар са инсан, гъикъван ам гунагърикай яргъа хъайитгани, вуч авуртани адавай гунагъ тавуна акъвазиз жезвач. Ѓикъ хъи, тек са пайгъамбар Аллагъди ﷻ гунагъсузбур яз халкънава, амай инсанар нефсиниз тербет гуз тежез-вай, зайифбур я. Иниз килигна, Аллагъди ﷻ гъар са рикин сидкъидай туба авуна, мад гъа гунагъ хъийидач лагъана ният авур касдилай гъил къачузва. Къуръанда лагъанва (мана): «Эгер квекай сада чуру кар, гунагъ авуртга, ахпа Аллагъдивай ﷻ гъил къачун тлалабайтга адаз Аллагъ ﷻ Гъил къачузвайди, Регъимлуди яз жагъида» («Ан-Нисаъ» сура, 110-аят).

Туба авун – им гунагъар тун ва Аллагъди ﷻ чавай истемишзавай рекъел хтун я. Инсанди вичи гунагъ авунвайди къатланмазди туба авун лазим я. Ам яргъал вегъена кландач, гъикъ хъи, садазни вичихъ галаз мукъвал тележегда вуч жедагга чизвач. Белки чна туба ийидалди къиникъиди чи рак гатада. Идалайни гъейри, гъамиша гунагъар ийизвай кас, са-са гунагъди Аллагъдивай ﷻ яргъа ийизва. Адан рикъ къван хъиз жезва, иман – зайиф. Гунагъар ийизвай касдиз абур авун хесет жезва ва ахпа ахътин вахт алукъзава хъи, адавай гунагъ тавуна гъич акъвазиз хъжедач, шайтандини гъа арада ихътин гунагъкардин вилик ада ийизвайбурулайни мцлах крарин варар ахъайда. Ѓа икъ ада я Аллагъдикай ﷻ я инсанрикай регъуъ тахъана, вичи ийизвай крарин эхир вуч жедагга гъадаз гъич са фикирни тагана члехи гунагъар ийиз башалмишда.

Исламдин алимири тубадихъ са шумуд шартъ аву лугъзува:

Сад лагъайди, туба рикин сидкъидай, Аллагъ ﷻ паталди, Аллагъди ﷻ гунагъдилай гъил къачуда ва азабрикай хкудда лагъана умуд кваз авун лазим я. Къвед лагъайди, туба ийизвай кас авунвай гунагъдал пашман хъана кланда. Пуд лагъайди, мад а гъасятга гъа гунагъ тун лазим я. Месела, эгер ада икъван члалвалди капъ ийизвачиртга, ахъа хъанвай кпларин гъакъиндай туба авуна, вахт-вахтунда абур ийиз башламишна кланда. Къуд лагъайди, мад а гунагъ хъийидач лагъана адахъ клеви къаст хъана кланда. Эгер туба ийидайла адаз мад гъа гунагъ хъувун темягъар аватга туба дуъз жедач. Вад лагъайдини, туба къиникъ мукъув хъайила акъатдай сесер туътунай акъатдалди авуна куътыгъна кланда. Пайгъамбардин ﷻ гъадисда лагъанва: «**Ѓакъикъатда, Аллагъди ﷻ Вичин лукран туба гъатта адай къиникъин ванер акъатдалди къабулзава.**»

Мусурманар инанмиш я хъи, гунагъдикай рикин сидкъидай туба авур кас, гунагъ тавур касдиз тешпигъ я. Ѓавилияй гъурметлу стхаяр, садрани Аллагъдин ﷻ регъимдикай умуд атлумир. Къуръандани лагъанва (мана): «**Куъне Аллагъдин ﷻ регъимдикай умуд атлумир, дугъриданни Ада гунагърилай михъиз гъил къачузва, гъикъ хъи, Ам – Гъил къачузвайди, Регъимлуди я**» («Аз-Зумар» сура, 53-аят).

Къуй Аллагъди ﷻ чи гунагърилай гъил къачурай ва чи риклера иман клеви авурай! Амин.

Пайгъамбардин тарихдай

Зу-ль-Кифли ﷺ пайгъамбардикай куъруъ риваят

Саид Афанди АЛЬ-ЧИРКАВИ

Эвел – алатай нумрайра

Зу-ль-Кифли ﷺ лугъудай пайгъамбардикай Къуръанда лагъанва. Адан гъакъиндай алимин гаф сад туш, анжах Халикъдилай ﷻ хъсандиз адакай садазни хабар авач. Бязи алимири ам диндин къанунралди яшаммиш жезвай кас тир лугъузва, масабур – пайгъамбар. Мад ам Ильяс ﷻ, Закария ﷻ ва я Юуша ﷻ пайгъамбар тир лугъудай риваятарни агакънава.

Лагъанва хъи, Исраилан (Якъубан ﷻ) рухвайрикай садаз Аллагъдин ﷻ патай вагъйу атанвай: «Гила ви къиникъ мукъув хъанва, гъавилияй жуван паталай йифди ибадат ийидай, юкъуз сив хуъдай, инсанрикай хъел текъведай са адалатлу кас хъягъа». И арада гъа пайгъамбарди вири инсанар кватгана, нивай и пуд шартъ къилиз акъудиз жеда лагъана хабар къуна. Вири кисна акъвазнавай, тек са жегъил гада вилик экъечина вичивай жеда лагъана. Анжах ам къабулнач. Пакад юкъуз гъа и суал тикрар хъувуна. И сефердани вири кисна акъвазна, мад гъа жегъил вилик экъечина. Ѓа икъ, пайгъамбарди гъа жегъил гада вичин халиф яз, халкъдин регъбервиле эцигна.

«Араис» ктабда лагъанва хъи, а жегъил гада вичин халифвиле эцигайди Аль-Йаса' пайгъамбар ﷻ тир. Ѓакъни «Ас-Сави» ктабда лугъузва хъи, ам Аюб пайгъамбардин ﷻ хва Башир ﷻ тир.

Жегъил гадади (Башира) вичин хиве къур крар гъакъисагъвилелди къилиз акъудзавай. Ада йифди ибадат ийизвай, юкъуз сив хуъзвай ва халкъдикайни гъич хъел татана ада вичин регъбервал ийизвай.

Шейтандиз Аллагъди ﷻ ибадат ийизвай ксар даклан я ва абур дуъз рекъелай алудиз кланз ада гъафнигъаф чалишмишвилер ийизва. Вичин пехилвилей адаз гъеле пайгъамбар рекъяй акъудиз клан жезва. Ѓа и пайгъамбар, ада инсанрикай хъел къведач лагъана ганвай гаф къилиз акъудиз жедагга килигиз иблисди пуд сеферда ахтармишна.

Зу-ль-Кифли ﷻ тек са нисин вахтунда къузвай, гъикъ хъи, адаз маса арада вахт жезвачир. Сад-садан гуъгуъналлаз пуд юкъуз иблис къуъзуъ касдин клалубда аваз къвез, ам секиндиз тан тийидайвал жуъребажуъре суалар гуз хъана. Анжах пайгъамбарди адан суалрихъ сабурдивди яб акална, ахпа жавабарни гана. И арада иблисдин умуд ми хъиз атлана. Идалай къулухъ, «Ас-Сави», «Ругъуль-Баян», «Хазин», «Араис» ктабра кхъенвайвал, адаз Зуль-Кифли ﷻ лугъудай твар гана.

Анжах «Бада'и» ктабда адакай маса кыйда кхъенва.

Аюб пайгъамбар ﷻ рагъметдиз фейидалай къулухъ са имансуз пачагъди - Дааман хва Лама адан аялрал са кагъаз ракъурна. Пачагъдиз абурун вахал эвленмиш жез кланзавай. Стхайри адаз жавабдин кагъаз кхъена: «Эгер ваз чи вахал эвленмиш жез кланзаватга, чи дин

къабула». Ихътин жавабди пачагъ ажугълу авуна ва абурун арада душманвал арадал атана. Къве падни къушунар кватгана дяведиз гъазур хъана. Са шумуд сеферда къве-къве кас экъечлиз акъажунар авурдалай къулухъ дяве башламишна. Пачагъди Хавмилан къушунар кулварна ва Аюбан ﷻ хва Башир ﷻ есирда къуна. И дяведа пачагъдин аскеррикайни гъаф къадар телеф хъана. Ѓавилияй ада Башир ﷻ куърсарда лагъана къетгана, анжах ам пулунихъ азад ийизни рази тир. Хавмилаз вичин стха азад ийидайвал пул гуз кланзавай ва Баширакай ﷻ пул гунин замин хъана. Амма Хавмилан къилив ахварай са кас атана лагъана: «Стха азад авун патал пул гумир ва адан гъакъиндай къалабулук акатмир, пачагъди Ислам къабулда».

Ахвариз баян гайидалай къулухъ, ада арифдар ксаривай меслят тлалабна ва стха азад ийидайвал пул гудач лагъана къетгана. И кардикай хабар хъайи пачагъ ажугъди къуна ва Башир ﷻ кудайвал са еке фур эгъунун буйругъна. Пачагъдин аскерри са еке фур эгъуьнна, кларасар вегъена абурук цай кутуна. Цай гужлу хъайила, абур аниз Башир ﷻ вегъена ва ам гъикъ кудатга килигиз акъвазна. Анжах вири кватг хъайибур тажуб хъана амукъна, цай Баширахъ ﷻ гъич хкунач. Виридалайни гъаф пачагъ тажуб хъана ва адай гъарай акъатна: «Баширан сугъурчивилиз куън килиг садра!» Ихътин ажаиб кар акунатгани пачагъди Ислам къабулначир, адан вахт гъеле алукънавачир. «Эй пачагъ, чун сугъурчияр туш! Намрузан цаяуни чи буба Ибрагъимазни ﷻ зарар гайиди туш. Ва чуни, адан несил, Аллагъ-Таалади цукай хуъза», - жаваб гана адаз Башира ﷻ. И гафарин ван хъайила, пачагъдин рикъ хуътуьл хъана, ам Аллагъдин ﷻ регъимдик акатна ва Ислам къабулна.

Аюбан стхайри чпин вах адаз гуълуъз гана ва гъа и йикъалай башламишна ада кафирриз акси яз женгер тухуз эгечина. Башир ﷻ азад ийидайвал гузвай пулуни замин хъуниз килигна пачагъди адаз Зу-ль-Кифли лугъудай твар гана. Хавмила Аллагъдин ﷻ эмирдалди вичин стха Зу-ль-Кифли Шамдин халкъдин къилив пайгъамбар яз ракъурна. Вичи лагъайтга, пачагъдихъ галаз къушунрин кыле аваз гъазаватра иштиракна.

Вахтар фена, Хавмил, адан гуъгуънал алаз Зу-ль-Кифли ﷻ, адалайни къулухъ пачагъ - Лам рагъметдиз фена. Шуайб ﷻ къведалди Шамдин чилер амаликитрин (амаликитар - Нуъгъ пайгъамбардин ﷻ хва Саман несилдикай тир Амалик лугъудай касдин тайифа) гъиле гъатна.

Шуайб пайгъамбардикай куъруъ риваят

За къвез инал са шумуд, месела, «Хазин», «Араис», «Ас-Сави», «Бадаи» ктабрай хъягъай Шуайб пайгъамбардин ﷻ тарих кхъизва. «Араис» ктабда лагъанва хъи, адан дуъз твар сирьянрин цлалал Яртун тир. Ибн Исгъакъа агакъарна хъи, бес Шуайбан ﷻ диде Лутъ пайгъамбардин ﷻ руш тир. Мад «Араисда» лагъанва

хъи, адан буба Ибрагъиман ﷻ хва Мадъанан хва Яшжаран хва Микаил тир.

Шуайб пайгъамбар ﷻ Аллагъди ﷻ Мадъандин халкъдин къилив ракъурна. Абур Мадъанан несил тир ва шегъердизни адан твар ганвай.

Гила чун адакай «Бадаи» ктабда вуч лагъанватга килигин ва куърелди гъадакайни хъин. Ибрагъиман ﷻ хва Мадъана яргъал уьмуър кечирмишна. Адан паб амаликитрикай тир. Ада Мадъаназ къуд хва хана. Гадайрини хизанар арадал гъана, абурозни аялар хъайила абурун тухумдин къадар гъаф хъана. Амаликитрин къебила икъ фад гъаф жезвайди акур Мадъанан рикъиз кичъ яна. Чидай ксаривай меслят тлалабна, амаликитрикай хуън патал ада цийи шегъер эцигун къетгана. Вири хваяр бубадин къарардал рази хъана ва санал кватг хъана абур шегъер эцигна, душманрикай къутармиш жедайвал адан цларни мягъкемарна. Шегъер эцигна куътыгайла, адаз бубадин твар - Мадъан гана.

Ѓа и шегъерда Санун лугъудай югъди йифди Аллагъдиз ﷻ ибадат ийизвай кас яшаммиш жезвай. Ам амаликитрикай са рушал эвленмиш хъана ва ада Сануназ са эркек велед хана. Бубади адаз Яртун лугъудай твар гана, анжах халкъдин арада ам Шуайб яз машгур хъана. И кардин себебни ам я хъи, Сануна гъамиша Аллагъ-Тааладивай ихътин тлалабунар ийизвай: «Аллагъумма барик ли фи шуайби!» (Я Аллагъ ﷻ, Вуна зи велед берекатлу ая!). Яни, ада Аллагъдивай ﷻ вичин хва берекатдик кутун тлалабзавай. Ѓа икъ, адаз вирида Шуайб (шуайби - «зи велед») гафуниз килигна) лугъуз хъана. Аллагъ-Таалади Санунан дуъриз жаваб гана ва адан хвадиз пайгъамбарвилин пай гана.

Буба кечмиш хъайидалай къулухъ Шуайба ﷻ гъадан чка къуна. Ѓа вахтара ам хътин регъимлу, гъафнигъаф ибадат ийидай кас гъеле авачир. Мадъан шегъердин агъалияр алверичиър тир. Абур куъл ужуж къиметдай маса къачузвай, ам хуъзвай ва адан къимет хкаж хъайила маса хгузвай. Лагъанва хъи, ихътин кар (ихтикар) сифтени-сифте авурди гъа и Мадъандин халкъ я.

Мад лугъузва, абуроз куъл алшумдай къве уьлчме авай: сад гъвечиди, муъкуъдини члехиди. Члехи уьлчме абуроз чпиз куъл маса къачудайла ишлемишзавай, гъвечидини - ам маса гудайла. Куъл маса гудайла, абуроз бес къадар гузвачир, анжах маса къачудайла абуроз къадардилай гъаф къачузвай, гъа икъ абуроз инсанар алдатмиш ийизвай. Шуайб ﷻ лагъайтга, алишверишдин квалахик вичин къил кутазвачир. Ада вичиз бубадилай ирс яз амукънавай хипер хуъзвай ва Аллагъдиз ﷻ ибадат ийизвай.

Къатг ама

Къияматдин юкьуз инсан адаз виридалайни пара клани касдихъ галаз жеда.
(Гъадис)

Къиметлу чирвилерин хазина

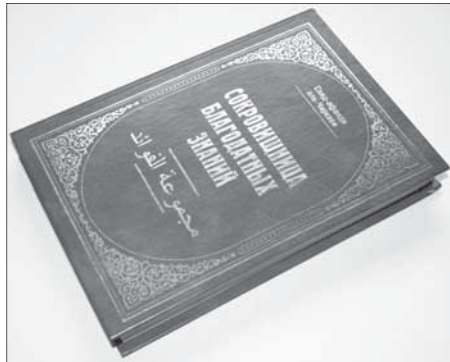
Саид Афанди АЛЬ-ЧИРКАВИ

Эвел – алатай нумрайра

Парикъат мус арадал атанва?

Пайгъамбарди ﷺ лагъана: «Виридалайни хъсанди зун ва зи асгъабар яшаминш жезвай вахт я, ададай къулухъ къвед лагъай асир, ададай къулухъ пуд лагъай асир, и пуд асир-дилайд къулухъ югъ-къандивай дунья члур жеда». Бязи асгъабриз чпел гъеле чан аламаз Женнетдин хабар ганвай. Абурукай сад Абу Бакр ﷺ. Гъакни Умар асгъаб ﷺ. Адан гъакъиндай Пайгъамбарди ﷺ лагъана: «Эгер зи гуьгъуьнай пайгъамбар хъанайтла, ам Умар ﷺ жедай». Им гъакъикъи гъадис я. «Аль-фикр ус-суфийю» лугъудай ктабдин авторди (вагъабитди) вичин ктабда ихътин асгъабрин тварар къуналди абурулай чешне къачун, абу-

дал ала лагъанани? Вагъабизмадин бине кутур кас - Ибн Абдуль-Вагъгъаб гъижрадин 1111-йисуз дидедиз хъанва ва 1202-йисуз кечмиш хъана. Бес ада диндин чирвилер гъинай къачурай, ада вичелай вилик хъайи гъатта Пайгъамбардин ﷺ девирдилайд башламишна хъайи къван алимрин, суфийрин гафар инкар ийидайла? Чна лагъайвал, чирвилер адаз англидин жасусри гана. Пила куьн килиг, ада тапарчярни кафирар нин адресдиз лугъузватла. 261-йисуз рагъметдиз феи Абу Язид аль-Бастами вагъабитри кафирдай гъисабзава. Адан устаз, муаллим Жафар Садикъ тир. Жафаран дах, Мугъаммад Бакир Али Зайнулабидинан хва я, гъамни вичин нубатда Гъусейнан ﷺ хва я, гъамни Пайгъамбардин ﷺ асгъаб тир, Алидин ﷺ ва Фатимадин хва тир. Жафаран руьгъдин устаз Къа-

метдиз фена. Ам кечмиш хъайи йифиз имам аш-Шафии ﷺ дидедиз хъана. Имам Малик 179-йисуз ва имам Агъмад 216-йисуз рагъметдиз фена. Инал твар кюр къван имамар вагъабитри имансузвиле тахсирлу ийизва. Белки абуру къуд имамдиз кафирар лугъузвач, абуру гъа имамарни жергедин мусурманрихъ галаз гекъиззава жеда? Эгер а имамрин держайрикай, аламатрикай рахаз хъайитла кълди са ктаб кхъена клан жеда, анжах ам кхъидай вахт гъинай къведа?

Чаз чизва хъи, эгер итимди вичин папаз пуд тлалакъ гайитла абурун никягъ члур жезва. Гъа и гафар Къуръандал ва гъадисрал асаслу хъана Умар асгъабди ﷺ лагъана. Гъа и гафар къуд имамди ва амай вири Исламдин машгъур алимри тестикъарзава. Вагъабитри лагъайтла, алай вахтунда Умар асгъабдин ﷺ гаф къабулазвач. Вучиз абур адан къарардал рази туш? Вучиз лагъайтла, ам абурун фикирдалди Умаран ﷺ гъалатл я. Акл ятла, абурун фикирдалди, Умар ﷺ вич дуьз рекъел алаз-алаз, вири уьммет ягъалмиш авур кас я?! Ятла чун Пайгъамбардин ﷺ гафарикни себебсуз тахсир кутаз алахъна кланда, бес ада лагъаначни: «Эгер зи гуьгъуьнай пайгъамбар хъанайтла, ам Умар ﷺ жедай». За фикирзава, вагъабитар Умаран ﷺ къарардин гъахълувилехъ инанмиш туш, гъикл хъи, ам Пайгъамбар ﷺ рагъметдиз феидалай къулухъ къабулнава. Вагъабитри чпи-чпиз ихътин суал гузва жеда: «Эгер ам гъахъ ятла, вучиз а кардиз Пайгъамбардал ﷺ чан аламаз баян ганач? Гъатта эгер Пайгъамбар ﷺ Умара ﷺ къарар къабулдалди и дуньядай фенватлани, Аллагъ-Таалади Умараз ﷺ Женнетдин шад хабар ганва. Абурун гафарин нетижа вуч жезватла килиг: «Женнетдин шад хабар агакънавай касди инсанар ягъалмиш авуна, Аллагъдин ﷺ ва Адан Пайгъамбардин буйругъдиз табий хъанач?!» Акл ятла, гъамни тахсирлу авуна кланда... Астагъфидулла! Ахътин ихтилатрикай, гъатта фикиррикай чун Аллагъди ﷺ хуьрай!

Эгер вагъабитри чпи Умар ﷺ батлур яз гъисабзавач лагъайтла, бес вучиз абур адан гафариз табий жезвач?! Белки абуру лугъуз кланзава, чпиз ададай гъаф чирвилер ава, я тахъайтла чпи ададай хъсандиз Аллагъдин ﷺ буйругъар къилиз акъудзава? Аллагъ ﷺ чехи я ва абуру лугъузвай гафарикай ми хъи я!

Мусурманар! Вагъабитар - инсанриз чпин рахунар гъахълубур, чеб гъахъ гвайбур яз къалурзава, гъакъикъатда абурун амалар дуьзбур туш. Эгер кез риклин сидкъидай Исламдин рекъий физ кланзаватла куьн абурукай яргъа хуьхъ! Авайвал лагъайтла, абуру Пайгъамбардин ﷺ асгъабрилай ва абурулай къулухъ атай къве асирда яшаминш хъайи алимрилай тарифар ийизва, абурукай хъсан гафар лугъузва, анжах чеб абурун гафариз табий жезвач.

Къатл ама

Асият Мегъамедова

Нин капл Аллагъди ﷻ къабулзава?

Маса касдин рикле вуч фикирар, ниятар аватла? Чун, жергедин инсанар патал, ам сир я. Ятла вучиз чна жуван виле авай гъварциз фикир тагана масадбур тахсирлу ийиз гъерекатзава? Чна чун масадбурлай хъсанбур яз гъисабзава, такабур жезва. Аллагъдин ﷻ Расулди ﷺ лагъана: «Арабрихъ амай миллетрин вилик Аллагъдикай ﷻ кичле хъунилай гъейри маса аргухвал авач». Яни са мусурмандин арагъухвал масадан вилик адан миллетдилайд, девлетдилайд, къуллугъдилайд ваъ, адаз Аллагъдихъай ﷻ кичлезвай тегъердилайд аслу я. Чун Аллагъдин ﷻ чилелай къекъезва, Адан няметар ишлемишзава ва гъа са вахтунда Халикъ ﷻ гъич рикле хъизвач. Идалайни гъейри, гъар са кас вичелай са тлимил агъада авай кас акурла гъасятда такабурлу жезва. Я мусурманар, бес чун вири Аллагъдиз ﷻ акъазвачни? Луклра Халикъдин ﷻ вилик къил агъузана, Адан луклариз вичелай алакъазвай куьмек гуз алахъна, гъарамдикай вил яргъа авуна кланда. Куьне фикир ая, эгер са залум кас атана куь вири мал-девет вахчана, куьн виридан вилик вилай вегъейтла, куьне вуч гъиссада? Регъувилей къил хкажиз жедани? Гъа ик чна чун гъаминша тухвана кланда, гъикл хъи, гъакъикъатда чакъ са шейни авач, вири Аллагъдин ﷻ гъиле ава, Адан наразивилелай чехи муьсубат авани мегер? Чна Аллагъдиз ﷻ югъди йифди шукур авуна кланда, Ада гузвай няметрин къимет чаз чизвач.

Вичин хиве авай ферзер къилиз акъудзавай, Пайгъамбардин ﷺ суннадал амал ийизвай кас Аллагъдиз ﷻ клан жеда. Капл – им мусурмандин ва имансуздин арада авай амалрин тафават я. Пайгъамбардин ﷺ гъадисда лагъанва: «Лукл кплунал акъвазайла, Аллагъди ﷻ аданни Вичин арада авай «перде хкажзава» ва Вичин регъимдалди адаз килигзава. Малаикар а касдин къулухъ акъваззава ва гъада хъиз капл ийизва, ада тлалубунар ийидайла, абуруни «амин» лугъузва. А касдал цаварилай няметар марф къвадайди хъиз къвада ва цаварай ихътин сес акъатда: «Эгер капл ийизвай касдиз вич нихъ галаз рахазватла чизвайтла адан фикир Аллагъдивай ﷻ масанихъ садавайни алудиз жедачир. Гъакъикъатда, цаварин варар капл ийизвай кас патал ахъазва ва Аллагъди ﷻ гъа луклралди малаикрин вилик дамахзава».

Айшади ﷺ ахъайна: «Пайгъамбарди ﷺ чакъ галаз ихтилатар ийидай, анжах кплунын вахт мукуьв хъайила, заз акл жедай хъи, налугъуди, чаз садаз-сад гъич чидачир».

Чна кплунын вахт яргъал вегъезва ва адаз лайихлу тир фикир гузвач. Капл Пайгъамбар ﷺ патал еке шадвал тир. Къуръанда лагъанва хъи, риклин сидкъидай, гъакъисагъвилелди капл авур касдиз Аллагъди ﷻ Фирдаус Женнет къисмет ийида. Герек авачир къван вири фикирар къилей акъудна, Халикъдин ﷻ къудратдикай, кплунал келзавай гафарин манадикай фикир ийиз хъайитла, а касдин рикл Аллагъдин ﷻ нурди ишигълу ийида.

Ибн Аббаса ﷺ гъадис агакъарна: «Давуд пайгъамбарди ﷻ Аллагъдивай ﷻ хабар къунай: «Я зи Ребби, гъи касдин капл-теат Вуна къабулзава?» Аллагъ-Таалади адал вагъуу ракъурна: «Я Давуд, Зи къудратдин вилик къил агъуз ийизвай, Зун патал вичин нефсиниз тербет гузвай, гишила авай касдиз тлуьн гузвай, сиягъатчидиз вичин квале ксудай чка къалурзавай, четин гъалда авай касдиз куьмек гузвай касдин кплар За къабулзава. Эгер ада завай са шей тлалабайтла За адаз гъасятда жавабни гуда».

Къуй Аллагъди ﷻ чун гъа ихътин инсанрикай авурай! Амин.

Ислам са нин ятлани, къилди ксарин фикиррал асаслу хъанвач. Ам алимрин са несилдилайд масадал, бубадилайд хвадал агакъзавай ирс хъиз чал агакънавай дин я.

рун рехъ къунихъ эвер гузва. Инал ихътин суал арадал къезва: «Бес а вагъабитри абурулай чешне къачузвани?»

Пайгъамбардин ﷺ асгъабди - Абу Бакра ﷺ лагъана хъи, Ислам дин сададай масадал диндин чирвилер агакъарунихъ галаз алакълалу я. Жуван фикирдал асаслу хъана къарар акъуддай ихтияр авач, гъикл хъи, Ислам са нин ятлани, къилди ксарин фикиррал асаслу хъанвач. Ислам дин къизилдин зунжурдиз тешпигъ я, гъа ик алимрин са несилдилайд масадал, бубадилайд хвадал агакъзавай ирс хъиз чирвилер агакъарзава. Пила са тлимил къванни акъул авай касди фикир авурай, вагъабитар Абу Бакран ﷺ гафариз табий жезвани? Чаз акъазва, гъикл вагъабитри гъатта «Мухтасар» (диндин дибрикай кхъенвай куьруь ктаб) кел тавуна, «Дурус уш-шифагъия» («Мецелди лугъудай тарсар») ктаб келзава ва ахпа гъвечли аялри хъиз, Къуръандиз баян гузва.

Бес Абу Бакра ﷺ Аллагъ ﷻ Арш-

сим, Мугъаммадан хва, вични Абу Бакр ﷺ асгъабдин хва тир. Къасиман устаз лагъайтла, Салман аль-Фариси, адан устазни Абу Бакр асгъаб ﷺ тир.

Пайгъамбарди ﷺ Абу Бакракай ﷺ вичин халиф авуна ва адаз лагъана: «За ви риклиз зи рикле авай къван вири чирвилер цана». Салман аль-Фариси ﷺ гъижрадин 33-йисуз рагъметдиз фена, гъа арада гъеле Усман асгъаб ﷺ халиф тир. Али асгъабдин ﷺ хва Гъусейн ﷺ 61-лагъай йисуз душманри яна къена, Зайнулабидин 94-йисуз кечмиш хъана, Мугъаммад Бакир 117-йисуз, Ма'руф Къурагъи 201-йисуз, Али Риза 202-йисуз, Жунайд аль-Багъдади 298-йисуз, Юсуф Гъамдани 535-йисуз, Мугъаммад Бухари 781-йисуз и дуньядай фена, Абдуль-Халикъ Гъуждувани лагъайтла, имам Маликан ﷺ несилдикай тир. Имам Раббани Агъмад Фарукъ 1046-йисуз рагъметдиз фена, ам Пайгъамбардин ﷺ халиф хъайи Умар асгъабдин ﷺ несилдикай я. Имам Абу Гъанифа ﷺ 150-йисуз рагъ-

Капи тавун къиямат я!

Марьям Амирханова

Вилер ахъайиз кланзавачир... генани къарагъна чин-гьил чухъдай ашкьи авачир. «Бррр...яд къайиди я эхир!» - Фатимадин и карни риклел хтана ва ам генани яргъандик алчуд хъхъана. «Къе гьяд югъ я. Мектебдизни физвайди туш, гъавилий яргъалди ксайтла жезвайди я, - Фатимади вичивичикди фикирна. - Кплунизни гьяд югъ вучиз ийизвайди туш?» И келимаяр ада, гьелбетда, ван акъудна лагъанач. Дидеди лагъайтла, пуд сеферда атана, вичин руш капи авун патал ахварай авудна. Эхирки, кланзни-такланз Фатима къарагъна гьилер чухъун къачуз фена.

Экуьнин тлуьн недайла, бубади лагъана: «Къе вучиз ятлани Фатима капи ийиз къарагъун патал гзаф вахт фена. Белки, ам начагъ хъанватла?». Диде мукъаятдаказ рушаз килигна, ахпа адан пелел гьил эцигна ва ам секин хъана.

- Акъвазвайвал, ваъ, ам сагълам я.
- Са вуч ятлани хъанва жеди. Тахъайтла вучиз ам экуьнин кплунал икъван яргъалди къарагъзавачир? - мад хабар къуна бубади.

- Буба, зун, дугъриданни сагъ я, кефсуз туш, - лагъана Фатимади. - Къе гьяд югъ тирвилий за са тлимил къван геждалди ксун къетна.

- Бес капи гьикл хъурай?! - мягъ-

тел хъана буба. - Вавай ам ахъа жедачирни бес!

- Гьафтеда садра хъайитлани ам вахтунда тавуртла жезвачни? - лагъана явашдиз Фатимади. - Са сеферда хъайитлани жувахъ ял ядай югъ жедайвал...

- Гьяд югъ лугъузвани? - буба вичин рушан ихътин гафарал са тлимил хъуьруьнни авуна. - Вуна жуван нефесдиз ял ядай югъ авуртла вуч жеда: гьафтеда са сеферда нефес къачун тийиз гъвалат хъухъ! Къуй ви жигерри ял ярай, абуру сагъ гьафтедин къене акъван кваллахзава хьи...

- Акл жедайди яни ахпа? - ихътин ихтилатрихъ Фатима ягъунач. - Нагагъ нефес къачун тийиз хъайитла, чун рекьиди!

- Бес гьафтеда садра хъайитлани ви жигерризни секинвал, саламатвал кланзавачни? - лугъузвай бубади вичин гафунал клевивална хъиз, амма живизи хъуьрезвай.

Фатимади гьасятда столдин къилихъ нефес къачун тийиз гъвалат хъана, амма са декъикъани алатнач мад адавай ихътин гьал эхиз хъхъанач... дерин нефес акъадарна.

- Ваъ, чан буба, икл жедач, жигерривай ял ягъиз жедайди туш, абуру датлана кваллахун лазим я! - инанмишвилелди лагъана Фатимади.

- Капни гьакл я ман, ам тийидай-

ла нефес къунва лагъай члал я. Чун гъамиша адахъ муьгътеж я, - лагъана бубади. - Ваз чизва хьи, капи - им Аллагьдихъ галаз ийизвай рахунар я. Аллагъ-Таала адахъ муьгътеж туш, адахъ муьгътежбур чун, Адан луклар, я. Капи галачиз чи руьгьер нефес галачир беден хъиз телеф жеда.

- Гьакл я къван! Заз лагъайтла, ял ядай югъ ийиз кланзавай... кплуниз. Вуч жедайтла ахпа! Къиямат! - гъарай акъатна Фатимадай.

Икъван гагъди столдихъ секин-

даказ ацукънавай гъвечи Рамазана вичин капаралди столдин чин гатана ва куьруь члаларалди лагъана: «Къиямат, къиямат! Капи галачиз къиямат!»

- Эхъ, чан руш Фатима, туьктуьр техжедай ихътин кар жедай, - лагъана дидедини.

И йикъалай Фатимадиз капи ахъай тавунин важиблувал чир хъана. Пакад юкъуз мектебдай хтайла, ада вичин нисинин капи авун патыхъай къетлендаказ тади ийизвай.

Фу хуьх!

- Заз квалин чилел фан гъвелер акунва. Абуру ни гадарна? - хабар къуна Айша халади.

- Чна абуру гадарайди туш, белки, чна, зани Межведила, булка недайла аватна жеди, - лагъана вич гъахъариз клан хъайи Муслимата.

- Квез чизвачни тлуьн столдихъ ацукъна недайди? - истемишзавай тегьерда лагъана Айша халади.

- Чизва, - лагъана живизи ван къведайвал Межведила.

- Бес чиз хъайила, гьакл ийинни вучиз ийизвач? Гъвелер гадарна. Санин ятлани кивач абуру алукънайтла вуч ийидай?

- Хатадай хъайиди я чавай, - лагъана тахсир хиве къазвай сесиналди Муслимата.

- Квез чизва хьи, фу хвена кланда ва адаз къуьл гун кутугнавач, - са тлимил хъуьтуьл сесиналди лагъана Айша халади. Ада аялриз чпин гьалатл чир хъанвайди къатлана.

- Вучиз вири недай шейэрикай фаз икъван къимет ава? - ихтилат дегишариз кланз жузуна Муслимата.

- Вучиз лагъайтла, фу чрун патал гзаф къадар къуватар ва такъатар пучзава, - гъавурдик кутуна Айша халади.

- Фу гъуьруькай ийизвайди я къван, - мягътел хъана Межведил.

- Бес чна гъур гьинай къачуз-ва? - хъуьрена Айша хала.

- Туьквендай, - лагъана артухан фикирар тавуна Межведила.

- Ам туьквендиз ни гъизва?

- Заз акуна, туьквендиз халуьри машиндаваз гъизвай, - шад яз лагъана Межведила. Адаз вири суалриз вичивай жавабар жагъуриз жедайди хъиз авай.

- Хъсан я, бес абуруз ам гьинай атана? - хабар хъуна Айша халади.

- Чидач, - лагъана фикирдик акатай Межведила. Ада вичи-вичиз фикирзавай: дугъриданни, абуруз гъур гьинай атана?

- Гъур авун патал гзаф кваллахна кланда. Къуьл цана кланда, ам экъечлалди вил алаз акъвазна кланда. Ахпа кватна, пуларни къилер сад-садавай чара авун лазим я. Анжах къуьлуьн къилер михъайдалай къулуьхъ регъвезва, абурукай гъур жезва, ахпа анжах и гъур туьквенриз гъизва.

- Икъван гзаф крар авуна кланзавайди яни? - аламат хъана Муслимат.

- За фикирзавай, фу авун вири-

далайни регъят кар я лагъана, - хълагъна Межведила.

- Гьакъикъатдани, чна фу тлуьн патыхъай гзаф къадар инсанри зегъмет чуьгъузвайди я.

- Гъавилий Аллагъ-Таалади чавай фанкъадирхъунни истемишзаватла? - нетижа хкудна Муслимата.

- Гьелбетда. Ва гъвелерни гадарна клан туш. Нагагъ са низ ятлани абуру гадарнаваз акуртла, кватл хъуьуна, абуруз клур гун тийидайвал саламат чкадал эцигна кланда, - къенин агъвалат абурун риклел хъана хъиз лагъана Айша халади.

- Я туш хьи, абуру лифериз гана кланда. Абуруз фу кландайди я, - лагъана Муслимата.

- Им генани хъсан кар жеда. Вуна ихътин кардай къве сеферда арту сувабар къазанмишда, - лагъана Айша халади.

- Зани гъвелер кватл хъийида ва мад абуру гадар хъийидач, - вичин сувабарни ахъа тежедайвал тадидаказ хълагъна Межведила.

- Гъавилий столдихъ ацукъна, чилел гъвелер ават тийидайвал тлуьртла хъсан я, - гъавурдик кутун хъуьуна Айша халади.

- Суфрадихъай абуру кватна тлуьн хъувуртла жедани? - хабар къуна Межведила.

- Зани суфрадилай кватна хъиз, гъвелер нез кландайди я, - алава хъуьуна Муслимата.

- Гьелбетда, ихтияр ава! Аферин, куьн и кардин дуьз гъавурда гьатунал зун пара шад я! - Айша халади абурун тарифарна.

Тек са мецелди Аллагъдиз ﷺ шукур хъуй лугъун бес жезвач!

Ада ﷺ чаз къизилрилайни багъа савкъватар багъишнава

Хидиров Мугъаммад
ДИУ-дин выпускник

Чаз гъар са наз-нямет гуз-вай Аллагъдиз ﷺ шукур хъуй. Адан саламни салат Мугъаммад пайгъамбардал ﷺ ва адан хизанрал, асгъабрал вири-дал хъуй. Гъурметлу мусурманар, эгер чаз са касди хъсанвал авуртла ва я къиникъикай къутармишайтла, чна ада авур хъсанвилиз килигна а кас умуърлух рикелай алуддач.

Бес чаз виридалайни пара хъсанвилер, няметар, бедендин сагъламвал, гъилер, кIвачер, вилер, япар ва мсб. вири гузвайди Аллагъ-Таала тирди чи фикирдиз гъич къевезвач хъи?! Аллагъди ﷺ лугъузва: «Эгер куън зи няметар гъисабиз чалишмиш хъайитла, квевай абур гъисабна куътягъиз жедач» («Ибрагъим» сура, 34-аят). И кардиз са тIмил хъайитла ви фикир гайитла, чаз ам гъахъ тирди чир жеда. Яни Аллагъди ﷺ инсан гъикI халкънватла и дуънья рагъ, варз, югъ, йиф вири инсанди абурукай менфят къачудайвал халкънавайдан гъавурда акъада. Гъаниз килигна чна Аллагъдиз ﷺ шукур авун лазим я.

ГъакI, мецелди Аллагъдиз ﷺ шукур хъуй лугъун бес жезвач. Шукур пуд жуърединди ава: мецелди ийидайди, рикелди ийидайди ва вири бедендин куъмекдалди ийидай шукур. Мецин шукур - гъамиша ам тек са Аллагъ ﷺ рази жедай ихтилатар ийидайвал ишлемиш авун ва чIуру гафар сивай гъич акъуд тавун. Рикин шукур - Аллагъди ﷺ гайидал ва къадар-къисметдал рикин сидкъидай рази хъун. Бедендин шукур - Аллагъди ﷺ гъарамнавай затIарикай яргъаз хъун, Аллагъдиз ﷺ капI-тIеат авун, куърелди лагъайтла, ви беден вав Аллагъди ﷺ вуганвай са багъа амат я, вуна ам хвена кIанда. Бедендин гъар са паюнин багъавиликай гъадисда лагъанава: Абдуллагъ бин Джабира ﷺ лагъана: «Са юкъуз чи вилик Пайгъамбар ﷺ экъечIна лагъана: «И мукъвара зи патавай зи дуст Жабраил малаик хъфена. Ада заз лагъана: «Я Мугъаммад! За Аллагъдал ﷺ къин къазва, Аллагъдиз ﷺ са лукI ава. Ада са дагъдин кукIвал Аллагъдиз ﷺ вад виш йисуз ибадат авуна. Аллагъди ﷺ адаз са тIуб къван къарасудин хъвадай яд ва гъар юкъуз майва гъидай анардин тар ганвай. Гъар юкъуз нянихъ ада гъилер чуъхуън цIийи хъийиз ва анарни нез, вичин капI-тIеат ийизвай. Гъа икI, са юкъуз ада Аллагъдивай ﷺ вичин чан кIпунал алаз, суждада авай вахтунда вахчун ва вичин беден чIур тахъун, ам гъикI аватIа гъа гъалда аваз Къияматдин юкъузни Магъшердал къарагъар хъувун тIалабнай. Аллагъди-Таалади адан тIалабунар къилиз акъудна.

Жабраила ﷺ лугъузва хъи, чун гъар юкъуз чилел эвичIна хкаж хъжедайла, чаз адан беден рекъидайла гъи гъалда авайтIа, гъа гъалда аваз аквазва. Къияматдин юкъуз Аллагъ-

ди ﷺ адал чан хкида. Ам Аллагъдин ﷺ вилик суд-дуван ийиз гъайила, лугъуда: «Твах Зи лукI Женнетдиз Зи регъимдалди». Ахпа а лукIра лугъуда: «Ви регъимдалди ваъ, зун за авунвай амалриз килигна твах». Аллагъди ﷺ малаикриз лугъуда: «Гъисаб-суал твах Зи лукIран, За адаз гъикъван няметар, хъсанвилер ганватIа ва ада Заз гъикъван ибадат авунватIа килиг». Мизан-терезрал алцумаила, Аллагъди ﷺ адаз ганвай са вилерин экв ада авунвай вад виш йисан ибадатдай акъвазна. Амай вири беден амукъна. Эмир гана Аллагъди ﷺ: «Твах вегъ Зи лукI Жегъеннемдиз». Тухвана вегъдайла, адай гъарай акъатда: «Я Ребби, Ви регъимдалди Женнетдиз твах». Аллагъ-Таалади лугъуда: «Хкваш Зи лукI». Хкида Аллагъдин ﷺ вилик ва Ада хабар къада: «Я Зи лукI, вун ни халкънава? Вун са шейни тушир и дуъньядал?!» ЛукIра жаваб гуда: «Вуна, я Ребби». «Вуна авур къван иба-

лагъана: «Вири шейэр Аллагъдин ﷺ регъимдалди я».

Ша чна и гъанвай гъадисдикай тарсар хкудин. Сад лагъайди, инсанди гъикъван Аллагъдиз ﷺ ибадатар авуртIани ада авунвай ибадатралди адавай Женнет къазанмишиз жедач. Аллагъ-Таалади инсанар Женнетдиз Вичин регъимдалди ракъурда, гъа жергеда аваз пайгъабарарни. Гъикъван чна шукур, ибадатар авуртIани Аллагъди ﷺ чаз ганвай няметрихъ галаз гекъигайтIа абур лап тIимил я. Къвед лагъайди, чаз ганвай сагъламвилехъ ва бедендин гъар са паюнихъ къимет авачирди чир хъана кIанда.

Са сеферда, са алимдал кесиб кас гъалтна ва ам алимдиз Аллагъди ﷺ вичиз девлет гузвач лугъуз шикаятар ийиз башламишна. Алимди адаз лагъана: «АкI ятIа вуна заз ви гъилер агъзур динардихъ маса це». Кесибди гъич фикирни тавуна ваъ лагъана. «ЯтIа вуна заз ви кIвачер маса це,

Бедендин шукур - Аллагъди ﷺ гъарамнавай затIарикай яргъаз хъун, Аллагъдиз ﷺ капI-тIеат авун я.

датар зи регъимдалди авурди яни, я тахъайтIа ви амалралди?» - мад хабар къада Аллагъди ﷺ. «Ви регъимдалди, я Ребби», - жаваб хгуда лукIра. «Вад виш йисан къене Заз ибадат ийидай къуват ваз ни гана?» - мад хабар къада Халикъди ﷺ. «Вуна, я Ребби», - мад жаваб хгуда лукIра. «Ни вун яратмишна кIуъ яд авай чкада хъвадай къарасудин яд гана? Йиса садра майва гъидай тарцин чкадал, йикъа садра майва гъидай анардин тар ни гана? Ви руъгъ вун суждада авайла вахчун патал авур тIалабун ни къилиз акъудна? Бес ибур вири ни авур крар я?» - хабар къада Аллагъди ﷺ. «Гъелбетда, Вуна, я Ребби», - лугъуда лукIра. Вири ибур Зи регъимдалди ваз гайибур я ва Зи регъимдалди За вун Женнетдизни ракъурда. Зи хъсан лукIарикай сад вун тир, гила Зи регъимдалди алад Женнетдиз!». И сувъбет куътягъ хъайила, Жабраил малаикди ﷺ

за ваз агъзур динар гуда», - тIалабна алимди. Кесибди мадни ваъ лагъана. Гъа икI алимди кесибдин бедендин гъар са паюнин тIвар къаз ам вичиз агъзур динардихъ маса гун тIалабна, анжах гъар гъилера адаз гъа са жуъредин жавабдин ван хъана: «Ваъ, ам заз герек я!» Алимди кесибдиз лагъана: «Я чан стха, вун девлетлуди я хъи, вуна заз Аллагъдилаи ﷺ шикаятар ийизва! Бес Ада ваз къизилрилайни багъа савкъватар багъишнавачни?» Кесиб и кардин гъавурда акъуна ва гъасятда туба авуна, гъатта адан вилерай накъвар авахъна.

Гъавилай гъурметлу мусурманар, ша чна Аллагъди ﷺ чаз ганвай няметрикай ва Адан къуват, къудратдикай фикир ийин, гъамни гзаф суваб авай кар я. Къуй Аллагъди ﷺ чаз зикир ийидай мезни, шукур ийидай рикI къисмет авурай! Амин.

Мугъаммад ас-Сивухи

1000 манат

Инсандихъ камил иман хъунин лишан Къуръанда ва Пайгъамбардин ﷺ суннада тайинарнай Аллагъдин ﷺ буйругъар къилиз акъудун, Ада къадагъа авунвай шейэрикай яргъа хъун я.

Имам Шаараниди лагъана: «Иман мягъкем авун патал виридалайни хъсан рехъ гъамиша зикир кIелун я. А зикирни ахътинди хъана кIанда, вичихъ Пайгъамбардин ﷺ нур галай. Ам Пайгъамбардилаи ﷺ адан асгъабрал, асгъабрилай табиинрал ва гъа къайда, дуъньядин эхир жедалди са устаздилаи масадал агакъзавай зикир я. Гъавилай, эгер чаз чи рикIер ишигълу, иман мягъкем хъана кIанзаватIа, чна руъгъдин устаздивай ам къачун лазим я. Эгер вуна зикир Пайгъамбардин ﷺ халисан варис тушир, вичи-вичиз устаз лугъудай тIвар ганвай касдивай къачуртIа, ваз адакай зарардилаи гъейри гъич са хийирни жедач. Халисан устаздивай зикир къачунихъ гъар са мусурман муъгътеж я. Гъа и рекъиз гъахъ тавунвайбуру чпин рикIер михъибуррай къазва. Имандин мягъкемвал чир жедайвал чна ам ахтармишна кIанда. Аллагъ-Таалади Къуръанда лугъузва (мана): «Эхират вун патал хъсан я, гъана вун гъамишалугъ амукъда» («Аль-АгIля» сура, 17-аят). Гила, эгер вун и дуъньядин няметрикай магърум хъайитIа, ви рикI пашман я тахъайтIа шад жезвани килиг. Мад са аятдин куъмекдалди жуван иман ахтармиш ая. Аллагъ-Таалади лугъузва (мана): «Куъне хъсан рекъиз харж авур къван девлет, Аллагъди ﷺ Къияматдин юкъуз са шумуд сеферда артухарна квел агакъар хъийида» («Сабъ» сура, 39-аят). Гъадисдани лагъанва: «Садакъя гузвай касдин мал-девлет тIимил хъун мумкин туш». Эгер вуна къазанмишнавай пулуникай са къадар Аллагъдин ﷺ рекъе харж ийиз вун гъамиша гъазур ятIа, ваз шад хъухъ. Амма эгер вахъ ахътин рикI авачтIа, вуна югъди-йифди ам михъи ийиз алахъна кIанда.

Мад чна ихътин мисал гъин: эгер ваз са касди са манат це ва ада вав виш манат вахкуда лагъайтIа, вуна вуч ийида? Гъелбетда, ам гуда. Бес вучиз вун Пайгъамбардин ﷺ гъадисда лагъанвай гафарихъ гъа къайда инанмиш туш: «Мусуманди Аллагъдин ﷺ рекъе гузвай садакъя гъатта ирид виш сеферда артух жезва». Им лагъай чIал я, вуна са манат харж ая, Аллагъди ﷺ вав цIуд, гъатта ирид виш манат вахкуда. И кардин гъакъиндай квез шак тахъурай.

Анжах гзафбур патал дин ваъ, пул ширин затI я. Гила куъне фикир ая, эгер куъ хуъруън регъберди са капI мискIинда авурла 1000 манат пул гуда лагъанайтIа, куъне вуч ийидай? Заз чидай гъалда, гзафбур гъа мискIиндай экъечI хъийидач. Ингъе, гъурметлу стхярни вахар, чилер, цавар ва амай вири махлукъатар халкънавай Къудратлу Халикъди ﷺ авур буйругъ къилиз акъудзавач, анжах хуъруън регъберди лагъай кIвалах, пул патал ийиз гъазур я.

ИкI хъайила, чна чи къванер хъиз хъанвай рикIер михъи жедайвал гзаф зикир авуна кIанда. Гъадисда лагъанва: «Аллагъдин ﷺ зикир, яни «ля иля-гъа илля-лагъ», рикIер сагъарзавай дарман я».

Къуй Аллагъди ﷺ чи иман камил авурай! Амин.

Дуъз рекьин эвел

Гунагърикай къерех хъун

Имам Аль-ГъАЗАЛИ

Эвел – алатай нумрайра

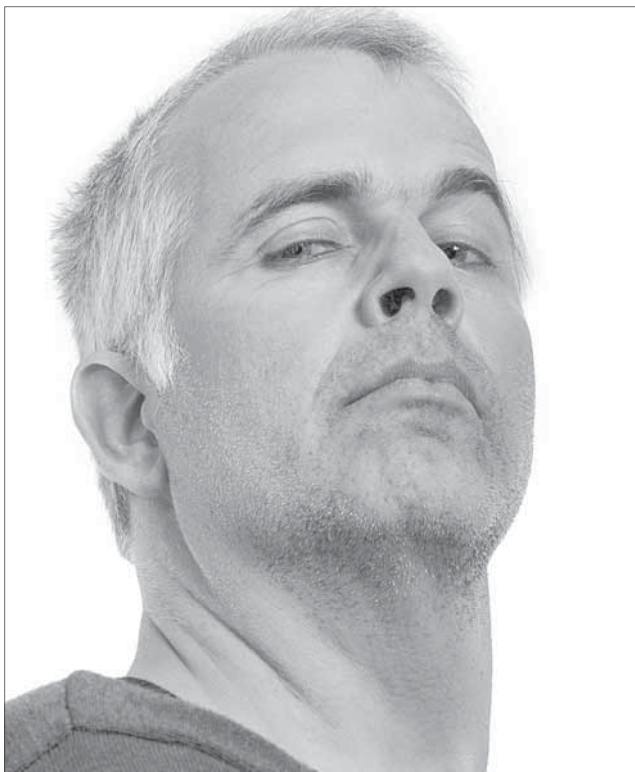
Такабурулу кас ам я хьи, нагагъ ада масадан неси- гъат кваз такъаз, вичи несигъатар гуз, Аллагъдин ﷺ махлукуьатда вич виридалай артух яз гъисабиз хъайитIа. Амма ваз чир хъун лазим я, виридалай хъсанди Эхиратдани Аллагъдин ﷺ виликни хъсан яз жеда. Гъавилий ви якъинвал – вун виридалай артух я - ви зурба авамвал ва эдебсузвал я. Аксина, вун маса- даз килигдайла, вуна фикир авун лазим я, и касдиз лайихлувилер ава ва ам залай артух я.

Жегъил инсан ваз акурла, жува-жуваз лагъ: «И кас- ди Аллагъдиз ﷺ асивал авунач, амма зун аси хъана, шак авач, ам залай артух я». Валай яшлу инсан акур- ла, лагъ: «И кас залай чIехи я, гъавилий ада Аллагъ- диз ﷺ ибадат авун залай вилик башламишна, шак авач, ам залай артух я».

Алим инсан ваз акурла, лагъ: «Заз таганвайди, и касдиз ганва, зун агакъ тавур дережадихъ им агакъ- нава, заз авачир чирвилер и касдиз ава, мегер, зунни ам сад женни». Авам инсан ваз акурла, лагъ: «И кас вичин авамвал сеbeb яз Аллагъдиз ﷺ аси жезва, за чиз-чиз Аллагъдиз ﷺ асивал авуна, гъавилий Аллагъ- диз ﷺ заз акси тир ачух делил ава, заз чизвач и кас- дин эхир гъихъгинди жедатIа».

Эгер вал кафир гъалтайтIа, лагъ: «Заз чизвач, бел- ки, ида Ислам дин къабулда ва хъсан амалдалди вичин уьмуьр акъалтIарда, гъавилий, гъикI тини ку- луь чIарчIикай михьи ийизватIа, гъакI амни вичин гунагърикай михьи жеда. Амма зун лагъайтIа, белки, Аллагъди ﷺ яргъазрай и кардикай, Аллагъди ﷺ зун дуъз рекъий алудна, закай кафир жеда ва зи уьмуьр писвал авай амалдалди акъалтIарда, нетижа яз пака и кас Аллагъдиз ﷺ мукъва тирбурукай ва зун Адакай яргъа авайбурукай жеда».

Лавгъавиликай са чIавузни вун михьи жедач, ваз

Пайгъамбарди ﷺ лагъана: «Са зерре къванни такабурувал рикле авай кас Женнетдиз гъахьдач».

чир тахъанамаз, чIехи кас – Аллагъ-Тааладин вилик чIехивал авайди я, и чIехивал ви уьмуьр кведди акъалтIа жедатIа, гъадалай аслу я, амма и кардин жем гъим жедатIа чир хъуна шаклувал ава.

Инсанриз вуна лавгъавал ийиз къекъедалди ва архайин жедалди, ви уьмуьрдин эхир, нагагъ и эхир- дин нетижа шаклу ятIа, писдаказ куьтыгъ хъуникай ваз къурху аваз хъун лазим я. Исятда ваз кIеви иман ва инанмишвал аватIани, и карди амай ви уьмуьр масакIа дегиш хъун мумкин тирдаз са кIусни зидвал

ийизвач. Гъакъикъатда, Аллагъ ﷻ – риклер дегишар- дайди я, Вичиз кIан хъайила, са инсан дуъз рекъе тва- да, муькуьди – рекъелай алудда.

Пехилвиликай, лавгъавиликай, жадувиликай ва жува-жуван тариф авуникай гъаф гъадисар ава. Бес- рай ваз вири а нуькъсанрикай гъикая ийизвай, хъсан иснад авай (Пайгъамбардал ﷺ хкаж жезвай сада-садаз гъикая авурбурун цIиргъ – тарж.) гъадис.

Ибн ал-Мубарака Муаз ﷺ чидай са касдикай хабар гузва ва и касди Муазавай ﷺ тIалабна: «Я Муаз ﷺ, ваз Пайгъамбардивай ﷺ ван хъайи са гъадис заз ахъ- ая ман». И касди давамарна: «Муаз шехъиз гатIунна, гъатта за фикирна адан шел акъваз жедач, ахпа ам секин хъана ва ахъайна: «Заз ван атана, Расулкуллагъ- ди ﷺ захъ элкъвена лагъай и гафар: «Я Муаз, за ваз са гъадис ахъайда, нагагъ вуна ам рикIел хвейитIа, ада ваз Аллагъдин ﷻ вилик куьмек ийида. Эгер вуна ам рикIелай ракъурна, а гъадис квахъайтIа, Къияматдин юкъуз ваз Аллагъдин ﷻ вилик вун михьи хъийидай делил амукъдач. Я Муаз, Аллагъ-Таалади, берекагрин Сагъибди, цаварни чилер халкъ ийидалди вилик ирид малаик халкъна ва ирид цаварикай гъар са цавун къапудал абурукай са малаик къаравул яз тайи- нарна. Аллагъдин ﷻ лукIарин гъар са лукIра экуьнлай няналди авур хъсан амал гъаз адан малаикар-векилар (инсандин амал, хъсан ва пис, кхъизвай - тарж.) цавуз хкаж жезва, и амалди ракъини хъиз нур гуз- ва, гъатта малаикар сад лагъай цавухъ агакъайла, абу- ру а амал михьи ийида ва амалдин дережа артухар- да. Цавун къаравул малаикди векил-малаикриз лугъу- да: «И амалдал адан сагъибдин чин ягъ, зун гъибет- дин сагъиб малаик я, зи Реббиди заз инсанрикай гъи- бет авур касдин амал залай виниз ахъай тавун эмир авунва».

Араб чIалай таржума авурди Тажуддин-гъажи КЪАЗИБЕГОВ я.

КъатIа ама

важиблу месэла

Шариатдин месэлайра вагъабитрин ягъалмишвал

Къурамуьгъаммад-гъажи Рамазанов

Эвел – алатай нумрайра

Къиникъихъ галаз алакъалу месэлаяр

Суал: Чан алай инсанри авур хъсан кIвалахрикай къейибуруз менфят (суваб ва я гунагърилай гъил къачун) жезвани?

Жаваб: Къенвай касдиз чан алай- буру авур хъсан кIвалахрикай менфят жезвач лугъузвайбуру Къуръандин са аятдал асаслу жезва. Аятда лагъанава: «Къенвай касдиз тек са вичи дуьньяда авунвай хъсан кIвалахрикай менфят жеда». Анжах гъа и ягъалмиш хъанвай- буруз, абуру делил хъиз гъизвай аят мансух (яни и аятдилай къулухъ ракъ- урнавай аятди ам къуватдай гъегъен- ва) тирди чизвач, идалайни гъейри, ам кафирриз талукъди я. Мад ам Муса пайгъамбардин ﷺ уьмметдин гъакъ- индай ракъурнавайди абуруз чизвач. Гъавилий абуру и аят умумиламишза- ва ва къейибуруз чан аламайбуру авур крарикай хийир авач лугъузва.

Авайвал лагъайтIа, къейибуруз мен- фят жезва. Пуд мазгъабдин имамри тестикъарзава: «Эгер чан алай касди са хъсан кIвалах авуна, хъайи суваб къей- ибурун руьгъериз багъишайтIа, дугъ- риданни абуруз адакай менфят жеда». Эгер абуруз чна авур кIвалахрикай хий- ир авачиртIа, вучиз Шариатди чавай къейи касдихъ жаназа капI авун исте- мишзава? Вучиз Пайгъамбар ﷺ гъар юкъуз «Бакъи» сурарал физ, ана кучуд-

навайбуруз дуьяр ийизвай? Вучиз Аллагъдин ﷻ Расулди ﷺ къейибурун паталай гъаж авун, садакъаяр гун буй- ругъна? Идалай вилик чна сурал Къуръ- ан кIелун хъсан кар я лугъузвай имам Шафиидин ﷺ гафар гъанай («ИтхIаф»). Имам Шафии ﷺ Ляйс бин Саадан ﷺ сурал атайла, ада михъиз Къуръан кIелна куьтыгънай. Имам Агъмада ﷺ лагъана: «Къенвай касдиз чан алайбу- ру ийизвай хъсан крарикай (месэла, садакъа паюн, капI авун, гъаж авун, сив хуьн, Къуръан кIелун ва зикир авун) хийир жезва». Сурун азабдик квай къве касдин сурарал Пайгъамбарди ﷺ тар- цин къве хел эдигна лагъана: «Умуд кутазва, и къве хел къурадалди сура авайбурун азабар Аллагъди ﷻ къе- зиларда» (Бухари, Муслим). И гъадис- дал асаслу хъана алимри тестикъар- зава: «Эгер тарцин хилекай къейидаз менфят жедайла, Пак Къуръан кIелун менфятсуз гъикI хъурай?» КъуртIубиди, имам Нававиди ва Ибн Гъажар Аскъала- нидини гъа икI фикирзава.

Байгъакъиди Ибн Умаралай ﷺ Пайгъ- амбардин ﷺ гъадис агакъарна: «Къекай сад кечмиш хъайила ам гъерекат- на кучуда ва адан сурал, мейитдин къил галай патахъ акъвазна «Аль- Бакъара» сурадин сифте къил кIела, кIвачер галай патахъ – гъа сурадин эхир къил».

Насаиди агакъарнавай гъадис- да лагъанва: «Ни вич сурарин пата- вай фидайла 11 сеферда «Аль- Ихляс» («Къульгъу») сура кIелна, хъайи суваб къейибурун руьгъериз

багъишайтIа, адаз гъа сурара гъикъ- ван инсанар кучуднаватIа гъакъван суваб жеда».

«ИтхIаф» ктабда чан алайбуру авур хъсан крарикай къейибуруз жезвай хийирдикай куьлуь-шуьлуьярни кваз кхъенва (14-том, 282-290-чинар»).

Суал: Сурал зиярат авун патал рекъе гъатун бид'а яни?

Жаваб: Ваъ, бид'а туш. Сурал зия- рат авун патал рекъе гъатдай ихтияр авач лугъузвайбуру делил хъиз гъиз- вай гъадис им я: «Пуд мискIиндилай (Меккеда, Мединада ва Иерусалимда авай) гъейри маса мискIинриз зия- рат авун патал рекъе гъатун кутугна- вач». И гъадисдиз абуру къасухдай чIуру баян гузва. И гъадисда Пайгъ- амбарди ﷺ мискIинриз фин къадагъа ийизвач. Ада лугъузва хьи, эгер хъуре капI-гIеат, и'тикаф (мискIинда Аллагъ ﷻ патал вахт акъудун) ийиз жедай мискIин аватIа, маса хуьруьз, шегъер- диз гъана авай мискIинда ибадат ийи- дайвал рекъе гъатун кутугнавач. Яни тек са ибадат авун патал, маса макъ- сад авачиз. Вучиз кутугнавач? Вучиз лагъайтIа гъана авай мискIинни гъа ви хуьре авай хътин Аллагъдин ﷻ кIвал я ва Меккеда, Мединада, Иерусалим- да авай мискIинрилай гъейри амай- бура авур ибадатдин суваб сад я. Гъа и пуд мискIинда авур ибадатдин суваб са шумуд сеферда гъаф я. Анжах сура- рикай и гъадисда са гафни лагъанвач.

Сурарал зиярат авун сунна я. Амма сувабдин къадар, михьи ниятдилай ва зиярат ийизвай сура вуж кучуднаватIа

гъадалай аслу я. Сурарал фин ихтияр авай кар тирди гъаф делилри тести- къарзава:

1) Зиярат – сунна я.

2) Имам Агъмада гъадис ахъай- на: «Му'аз ﷺ Йемендиз рекъе твадайла, Пайгъамбарди ﷺ лагъана: «За фикирза- ва, вуна ахпа зи сурални мискIиндал зиярат ийида».

3) Ибн Асакира ва имам Мали- ка ахъайна: «Шамдай хтайла, Билал асгъабди ﷺ Пайгъамбардин ﷺ сурал зиярат авунай».

4) Али асгъабдилай ﷺ Гъакима агакъарна: «Гъар жуьмя юкъуз Пайгъ- амбардин ﷺ руша ФатIимади ﷺ Угъуд дагъдал ва шагъидрин сейиддин – Гъамзатан ﷺ сурал зиярат ийизвай».

5) Пайгъамбарди ﷺ вичи ва адан гъич са асгъабдини, табиирини, гуьгъуь- нлай атай гъич са имамдини ва гъакъ- икъи алимди сурарал зиярат авун къа- дагъа я лагъанач, акси яз, абуру вирида а кар сунна тирди тестикъарзавай. Тек са Пайгъамбар ﷺ рагъметдиз фена ирид виш йис алатайла Ибн Таймия лугъудай кас акъатна ва ада зиярат авун къадагъа я лагъана. Алай вахтундани адан фикир- риз табий жезвай акъулсуз жегъилар акъ- атнава, зиярат авун гъарам я лугъуз абу- ру чпин тапан фикирар халкъдин арада раиж ийизва. Гъавилий мусурманар, куьн абурукай яргъа хуьхъ.

Гъелбетда, дишегълидиз магърам (буба, стха, итим...) галачиз зиярат авун патал яргъал рекъиз экъечIдай ихтияр авач.

КъатIа ама

Суфийрин суьгьбетар

Девлет садакьа гунивай артух жезва

Абу Абдуллагь аль-Гьарис Разиди гьадис агакьарна: «Аллагьди ۞ Вичин са пайгьамбардиз вагьйу авуна: «Гьакь-икъатда, флан кас адан уьмуьрдин са паюна кесиб ва муькуь паюна девлетлу жеда. Вуна а касдиз лагь хьи, гьикI гьада хькягьайтIа гьа кьайда За ийида». Гьа икI, пайгьамбарди ۞ Аллагьди ۞ тIвар кюр касдиз эверна, вичиз атай вагьйудикай хабар гана. Ада лагьана: «Папавай меслят тIалабдайвал вуна заз са тIимил вахт це». КIваллиз хтана папаз и кардикай хабар гайила, ада лагьана: «Чи уьмуьрдин сифте паюна жува девлет хькягьа». Итимди лагьана хьи, гьакь-икъатда, девлетлувилелай кьулухь кесибвал эхиз гзаф четин я ва кесибвилелай кьулухь девлетлувал гзаф хьсан, ширин жеда. Папа лагьана: «Ваь, вуна и кар за лагьайвал ая». Итим пайгьамбардин кьилив атана лагьана: «За уьмуьрдин сифте паюна девлет хькяна». Гьа икI, Аллагьди ۞ адан вилик девлетдин варар ахъайна ва ам девлетлу хьана. И арада папа адаз мад са меслят кьалурна: «Эгер ваз и девлет уьмуьрдин эхирдалди амуькьна кланзавагIа, вун жумартлу хьухь». Идалай кьулухь ада вичиз са цийи партал маса кьачурла, сад кесибдизни кьачуз хьана... Вахтар фена ва уьмуьрдин сифте пайни кьутягь хьана. Аллагьди ۞ Вичин пайгьамбардиз мад вагьйу ракурна: «За а флан кас уьмуьрдин са пай девлетлу яз, муькуь пай кесиб яз ам яшамеш жеда лагьана кьадар авунвай. Анжах Заз ам Зи няметрин гьакьиндай шукур ийиз акуна,

шукурди авайдалайни гзаф гун истемешзава. Пила вуна адаз шад хабар це, амай уьмуьрдани ам девлетлуди жеда!»

Садакьади инсан

кьиникьикай хуьзва

Лугьзува хьи, са сеферда Иса пайгьамбар ۞ вичин асгьабрихь галаз кьучедин кьерехда ацукьнавай вахтунда абурун патавай са кьупчи фена. Исади ۞ лагьана: «Кье нисинихь хьиз и касди чан гуда, кьун адахь жаназдин капI ийиз гьазур хьухь». Нисинин вахт алуькьна, анжах кьупчи кечмиш хьанач. Бес Аллагьдин ۞ патай атай хабар дуьз хьаначни, лугьуз мягьтел хьана Иса пайгьамбар ۞. И арада адан кьилив цаварилай Жабраил малаик ۞ эвичIна. Исади ۞ адаз лагьана: «Вуна туширни заз ам кьенин йикьан нисинихь кечмиш жеда лагьана хабар гайиди?» Малаикди жаваб гана: «Эхь! Анжах адалай кьулухь ада пуд лаваш кесибриз садакьа гана, гьавилай ам кьиникьикай кьутармиш хьана».

Абу Бакр ۞ ва Умар асгьабри

садакьа гуз гьерекагьа

Умар бин ХатIтаба ۞ ахъайна: Аллагьдин ۞ Расулди ۞ чаз Исламдин рекье садакьа пай лагьана эмирна. Гьа арада заз гзаф мал-девлет авай ва за жува-жуваз лагьана: «Кье зун Абу Бакралай ۞ вилик акатда». Гьа икI фикирна, за девлетдин са пай садакьадиз пайна. Идалай кьулухь Пайгьамбарди ۞ завай хабар кьуна: «Вуна ви хизандиз вуч туна я Умар ۞?» «Зи

девлетдин са пай я Расуляллагь ۞!» - жаваб гана за. Ахпа Пайгьамбарди ۞ Абу Бакраз ۞ заз гайи хьтин суал гана. Ада жаваб гана: «За зи хизандиз тек са Аллагь ۞ ва Адан Расул ۞ туна». И гафарин ван хьайи за лагьана: «Идалай кьулухь завай Абу Бакралай ۞ вилик акатиз гьич жедач!» Пайгьамбардини ۞ лагьана: «Кьун кьведан арада гьа и кьуне авур кьве ихтилатдин арада авай кьван тафават ава».

«Сусан минара»

Сириядин меркез – Дамаск шегьерда авай «Аль-Жамиу-ль-Амавий» мискIиндин са минарадиз «Сусан минара» лугьзува. Адаз гьахьтин тIвар гунин себеб чал агакьнава: Халиф аль-Валид бин Абду-ль-Маликаз мискIин цийи хьувун патал кьуркьушум герекзавай. Гьукьматда авай кьванди кIватIна, анжах бес жезвачир. И арада адаз хабар хьана, бес са савдагардин рушаз кьуркьушум ава. Рушан буба кечмиш хьанвай ва ирс яз адал атанвай девлетдик кьуркьушумни квай. Халифдин кьулугьчийри рушавай ам чпиз маса гун тIалабна. Анжах руша пара пул истемешна. Са тIимил хьайитIани ужуз це лугьуз абур рушалай алатзвачир. Руш лагьайтIа, са гафунал акьвазнавай. Эхирни абур рази хьана ва икьрар хьайи кьван мал абуру рушан кьилив гьайила, ада лагьана: «Кьун геж хьана, кьуркьушум кьуне гьайидалай са шумуд сеферда гзаф пулунихь са масада кьачуна». Тажуб хьайи кьулугьчийри лагьана: «Халифдилай гзаф мал-девлет садавайни гуз жедач!» Руша

лагьана: «Гьелбетда жеда, алемрин Реб-бидивай, Аллагьдивай ۞ гуз жеда. Ада заз гуда лагьай няметар кьуне гьайи-бурулай гзаф я!» И гафар лагьана, руша вичихь авай кьван кьуркьушум абуруз пулсуз гана. И агьвалатдин ван хьайи халифди гьасятда вичин са везир адал эвленмиш авуна ва гьа мискIиндин са минарадиз «Сусан минара» лугьудай тIвар гана.

Али асгьабдин ۞ савдаяр

Са сеферда ФатIимади ۞ вичин перем Алидив ۞ вугана, ам маса гана абурун хва Гьасаназ кIандай са шей кьачу лагьана. Али асгьаб ۞ базардиз фена ва папан перем ругуд диргьемдихь маса гана. Алидин ۞ гьиле пул аваз акур тIалабчиди ам вичиз гун тIалабна. Алиди ۞ ам гана. И арада ам деве гвай касдал гьалтна. Ада Алидиз ۞ вичин деве маса кьачун теклифна, Алиди ۞ пул ахпа вахкуда лагьана пудкьад динардихь ам маса кьачуна. Са арадилай Алидин ۞ кьилив са кас атана адавай гьа деве пудкьад динарни ругуд диргьемдихь маса кьачуна. Пул гьиле гьатай Али ۞ вичел алай бурж вахкун патал гьасятда вичиз деве гайи касдихь кьекьез эгечIна. Анжах гьикьван кьекьвенатIани, адаз ам гьат хьувунач. И вакьиа ада Пайгьамбардиз ۞ ахъайна. Ада лагьана: «Вал гьалтай тIалабчи Ризван малаик ۞ (Женнетдин регьбер), савдагар Михаил малаик ۞ (ризки пайзавай малаик) ва муьштери Жабраил малаик ۞ (пайгьамбардин кьилив ракурзавай малаик) тир».

ЭДЕБИЯТ

Осман Мегьамедрагьимов,

Дербент район, Аваданрин хуьр

Расулюллагь, я Мугьаммад ۞!

Сифте халкьна ви гуьзел нур,
Лавгьу-ль-магьфузди хиве кюр.
Аллагьдиз ۞ ви кIандай хатур,
Расулюллагь, я Мугьаммад ۞.

Адам бубад ۞ вилин нини,
Ибрагьим пайгьамбард ۞ неве.
Чаз ачухай гуьзел Мекке,
Расулюллагь, я Мугьаммад ۞.

Вишни кьанни кьуд агьзурди,
Гуьзетайла вун кьвериди.
Ви дин гьакьикъат жериди,
Расулюллагь, я Мугьаммад ۞.

Вун хайила чкIана нур,
Малаикри кьужахда кюр.
Чехи бубад мавлид авур,
Расулюллагь, я Мугьаммад ۞.

Гьахь уьммет я ваз кланиди,
Эхир шафаат хьийирди.
Чазни хуй ви пай жериди,
Расулюллагь, я Мугьаммад ۞.

Гьам екез Аллагьди ۞ гун я,
Келима-шагьадат гьун я.
Чахь авайди вири вун я,
Расулюллагь, я Мугьаммад ۞.

Ви руьгь ава чи рикIера,
На гьай Калам чи гьилера.
Ви дин девлет я кIвалера,
Расулюллагь, я Мугьаммад ۞.

Вун я дуьз рехь кьалурайди,
Гьахь муьминар жагьурайди,

Кьацу пайдах акIурайди,
Расулюллагь, я Мугьаммад ۞.

На гай шартIар тамамарда,
Са-сад муьмин имамарда.
Аваздалди азанарда,
Расулюллагь, я Мугьаммад ۞.

Чаз играми тир, Аллагь Сад,
Вахь муьгьтеж хьун я чи мурад.
Зикирдалди кьачуда дад,
Расулюллагь, я Мугьаммад ۞.

Пайгьамбар ۞!

Сиражудин Расулов,
Кьурагь район, Куквазрин хуьр.

Чи Ислам дин гужлу авур,
Ягьни намус берекат тур.
Мусурман халкь азад хьувур,
Я Мугьаммад ۞, Аллагьдин нур!

Вуна туна кьанун - кьайда,
Ви гафар фенач гьавайда.
Ислам динда хьана пайда,
Я Мугьаммад ۞, Аллагьдин нур!

Ислам диндал чIугур зегьмет,
Ви руьгьдизни жеда гьурмет.
Ви Кьурьандиз ава кьимет,
Я Мугьаммад ۞, Аллагьдин нур!

Сад Аллагьдин я вун векил,
Мягькем авур мусурман чил.
Шейхери фад кьунай ви гьил,
Я Мугьаммад ۞, Аллагьдин нур!

Пайгьамбардин я Пайгьамбар ۞,
Ислам диндин гайи хабар.

Мягькем авур Исламдин вар,
Я Мугьаммад ۞, Аллагьдин нур!

Салам-калам авур мягькем,
Вун тушни бес чирагьни шем.
Арафат дагь - Мекке я, дем,
Я Мугьаммад ۞, Аллагьдин нур!

Мусурманри ийиз тариф,
Ви руьгьни гьич тахуй зайиф.
Чи кьуьнерал малаик - лиф,
Я Мугьаммад ۞, Аллагьдин нур!

Ислам диндин Меккедин кьван,
Сад Аллагьдиз хьанай вун клан.
Михьи Кьурьан тир ваз масан,
Я Мугьаммад ۞, Аллагьдин нур!

Вад капI авун хьана кьанун,
Чи халкьдиз вун кIандай акун.
Ви гуьмбетдал нур алаз хьун,
Я Мугьаммад ۞, Аллагьдин нур!

Сиражудинан салам я кьез,
Меккедай мад ви руьгь хьурез.
Чехи Аллагь ви мецел жез,
Я Мугьаммад ۞, Аллагьдин нур!

Дин Ислам кIевиз яхь!

Гьажикьасум Гьажимегьамедов,
Мегьарамдхуьр

Экуьнахь фад кьарагь кIвачел,
Шукур Аллагь ۞ алаз мецел.
Иблисди вун тавуй энгел,
Ахвар гзаф ширин хьана.

Шукур Аллагь ۞, Вид я гьунар,
Халкь авунвай чилер цавар.

Кьалурзавай мусибатриз,
Фикир це на зигьин хьана.

Вун диндал ша, гьваш салават,
Сад Аллагьдиз ая капI-гIеат.
Чи каламдин и гьакьикъат,
Яхь вуна ам йигин хьана.

Вахт атайла чи чан кьачуз,
Гьазур жеда мичIи суруз.
Аллагь, Аллагь, лугьуз-лугьуз,
Ферз я финиф муьмин хьана.

Шад я чун

Гунг тушни чун Вав рахун,
Чун халкь авур Халикь я Вун.
Я Ребби, я Сад Аллагь,
Шукур Ваз, альгьамдуллилягь,

Мусурманар, ая сужда,
Сад тир Аллагь рикIел алаз.
Салават гьваш, зикир ая,
Мугьаммад-нур ۞ мецел алаз.

Амина дидеди хайи,
Расулюллагь ۞ диндин багьри.
Виридалайни пак тир михьи,
Кьез и мавлид мубарак хуй.

Ислен йикьан экуьн бере,
Савкьат жедад адлай еке?
Чи Пайгьамбар ۞ хайи диде,
Фирдаусда хуй ви бине.

Терг авуна ниятар пис,
Ша, кьакьудин чавай иблис.
Шад келима авуна гьис,
Зикир ая, жемир кьун кис.

Эхир Кьияматдин юкьуз,
Гьилерни хкажна цавуз.
Мусурманрихь рикI куз,
Ишез жеда уьммет лугьуз.

Чи хуьре са кас кечмиш хъайила вири дишеглияр йифиз зикир келиз кьейидан квализ физва. Абуруз аниз итимдин ихтияр авачиз фидай ихтияр авани?

Зикир, салават келзавай межлисриз фин итимар патал сувабдин кар я, дишеглияр патал ваь. Эгер итимди вичин папаз кьейидан квализ фидай ихтияр таганваз хъайитла аниз фин гъарам я. Эгер ам гъуьлук квачирди яз хъайитла, бубадивай, ахпа стхадивай... ихтияр къачун лазим я. Идалайни гъейри, эгер зикирдал фин патал ам вич авай хуьрий экъечуниз мажбур жезватла адахъ галаз магърам (итим, буба, стха...) хун чарасуз я. Алай вахтунда гзаф хурера дишеглияр йифиз кьейидан квализ зикир келиз фидай ва экуьнин ярар ягъайла квализ кхведай адет хъанва. Им, гьелбетда, Шариатди хъсан кар яз гъисабзавач. Сад лагъайди, дишеглияр йифен межлиса иштирак авун кутугнавач, кхвед лагъайдини абур кватл хъайи чкада Шариатди къадагъа ийизвай (фитне, гъибет) ихтилатар гзаф жезва. Иниз килигна, абуру кьейидаз менфятдилай гзаф зарар гузва. Имам ан-Нававиди лагъана хьи, эгер сувабдин кар ийидайла жуваз ва я масадаз зарар, азият гуниз мажбур жезватла, ам авун суваб ваь, гунагъ я. Гъавилияй, гъурметлу стхяярни вахар, чна са сувабдин кар ийида лагъана гъазур хъайила адаз манийвалзавай шейэр авани, авачни килигна, фикир, фатум авуна кянда («Аль-Изахл»).

Заз кьиникъикай кичлез 16 йис я. Адакай кичле хун хъсан яни, я тахъайтла пис? Адакай кичле тахъун патал вуч авуна кянда?

Кьиникъ гъар са касдин рикел хъана кянда. Пайгъамбарди лагъана: «Куьне гзафни-гзаф лезетар чукурзавай затл – кьиникъ рикел гъаш». Кьиникъ рикел хъуникай авай хийир чаз и гъадисдай аквазва. Эгер гъамиша чи рикел кьиникъ хъайитла, чун гунагърикай яргъа жеда, са гунагъ хъайитла туба ийиз гьерекатда. Кьиникъикай кичле тежедайвал адаз гъазур хун лазим я. Гьикл гъазур жеда кван? Жуван хиве авай ферзер: капл, сив хуьн, закят гун, мумкинвал авай касди гъаж авун кьилиз акъудна, Аллагъдин ва гъакни инсанрин вилик квай буржар вахкана кянда. Кефи ханвай кас аватла адавай гъил къачун тлалабна риклин сидкьидай туба авуна кянда. Икк хъайитла инсан гъамиша кьиникъихъ гъазур яз жеда ва кьиникъикай адаз кичлени жедач («Мукашафатуль-Къулюб»).

Ниягъ вуч авурла чур жезва?

Эгер итимди вичин папаз пуд сеферда «ваз тлалакъ» лагъайтла, ниягъ чур жезва, и гаф ниятдихъ муьгтеж туш. Мадни чур жезва эгер итимди тлалакъдин ва маса мана авай гафар лагъана, тлалакъдиз ният авуртла. Месела, ахлад ви бубадин квализ, алат залай, вун заз гъарам я. Гъа ихъгин ва абуруз тешпигъ гафар лугъудайла итимдин рикле тлалакъдин ният аваз хъайитла, ниягъ чур жезва. Гъа и тлалакъдин гафар гъатта зарафатдай лагъайтлани ам чур жезва. Тлалакъ гунилай гъейри ниягъ чурзавай маса крарни ава, абур вири инал кхъидай мумкинвал авач. Ниягъ еке метлеб авай кар тирди чаз чир хъана кянда ва адахъ галаз алакъалу суалар илим авай касдин, хуьруьн имамдин куьмекдалди гъална кянда («Игланату-тлалибин»).

Истихара вуч лагъай гаф я?

Истихара – им Аллагъдивай меслят тлалабун я. Эгер мусурман са кардин гъакъиндай вуч ийидатла чин тийиз, шак аваз хъайитла, адаз Аллагъди Вичивай меслят тлалабдай мумкинвал ганва. Истихара кьве жуьре ийизва: теспягърин куьмекдалди ва кьве ракат капл авуналди. Имам Нававиди лагъана: «Истихара ийизвай касди вичиз Аллагъди вуч къалурайтла, гъадал рази жеда лагъана ният авуна кянда». Мад, истихара ийиз кяназавай касди ам гьикл ийизватла вири куьлуь-шуьлуьярни кваз чиррай («Фатхуль-Таллам»).

ПОДПИСКА-2011

Гъурметлу стхяяр ва вахар!
2011-йис патал подписка эгечна кьиле физва. Лезги члалал акъатзавай "Ас-Салам" газет кезе клани почтунин отделенийра, районра кваллахзавай чи векилривай ва я редакциядиз атана кхъиз жеда. Йисан кьимет: 221 манат.
Индекс 51395
Гъурметлу мусурманар, "Ас-Салам" газет кхъиз рикелай алудмир!

Февралдин вацра мавлид авун хъсан туш лугъузва. Шариатда и кардин гъакъиндай вуч лагъанва?

Мавлид – пайгъамбар и дуьньядиз атана лугъуз ийизвай шад межлис я. Гъавилияй ам гъи вахтунда авуртлани жеда. Виридалайни хъсан варз мавлид ийидайвал Пайгъамбар хайи варз – Рабиуль-Авваль я. Гъа и варз алай йисуз февралдин вацрал ацалтзава, иниз килигна, чна гъа и вацра генани гзаф мавлидар ийиз чалишмиш хъана кянда.

Заз устазди шаза-ли вирд 100 сеферда келиз ганва. Устаздин ихтияр авачиз завай ам 300 сеферда келайтла жедали?

Эхъ, жеда, эгер ам вахт-вахтунда, кутугнавай эдебар галаз келиз четин тежез хъайитла. Вучиз лагъайтла, гъар са устазди муьридриз лугъузвайди я: «Эгер квевай алакъиз хъайитла келзавайдан къадар артухарайтла хъсан жеда».

Шалбуз дагъ вуч зиярат я? Ана вуч ава?

Чаз чизвайвал ва «Тлалакъатуль-Багини» лугъудай ктабдани тести-къарзавайвал, Шалбуз дагъда Аллагъдин вали тир Сулейман лугъудай михъи касдин пир ава.

Эдеблувилелди, Шариатдин къайдаяр хвена (ниятдин, алукулунин, келунин ва жув тухунин) аниз зиярат авуртла суваб жеда.

Тупларин кикер гьикл атлун лазим я?

Сифтени сифте «Бисмил-лягъи-р-рахлмани-р-рахлим» лугъун сунна я. Ахпа эрчи гъилин къалурдай туплунилай башла-мишна гъвечли туб галай патлахъ фида. Эхирдайни кланчал туплун кек атлуда. Чапла гъилин гъвечли туплунилай башламишда, кланчал туплал куьтъгъда. Ахпа атланвай кикер чилик кутуртла хъсан я («Игланату-тлалибин»).

Гъурметлу газет келзавай бур!

Гила куь суалар, теклифар редакциядиз SMS-рин куьмекдалди 8 963 411 54 24 нумрадиз ракуьриз жедайди чна куь рикел хкизва. Куь суалриз жавабар чна газетдин чинриз гуда.

Дагестанский Исламский университет имени шейха Мухаммад-Ариффа

Продолжает набор на вечернее отделение, где все желающие могут без отрыва от производства или учебы бесплатно получить духовное образование. Получив исламские знания, Вы принесёте в свои дома и общество неиссякаемый свет добра, исходящий от Ислама. Это поможет Вам совершать благие деяния.

На учебу принимаются все желающие (от 14 лет) на основе собеседования. Мужчины и женщины проходят обучение раздельно.

Срок обучения:

Программа трехгодичная.

По завершению учебы желающие зачисляются на дневное отделение ДИУ.

Обращаться по адресу: г. Махачкала, ул. Дахадаева, 136. Дагестанский Исламский университет им. Шейха Мухаммад-Ариффа (на территории Центральной мечети), городской корпус, 5-этаж.

Телефоны для справок:

для мужчин: 8-928-671-99-03;

для женщин: 8-988-420-46-48.

Чи хуьре хутлбадин вилик гузвай кхвед лагъай азан келзавач. Чи имамди лугъузвайвал, хутлбадин вилик чи бубайри азан гузвачир. Им дуьз яни?

Са кпуниз кьве азан гун чи динда авай кар я. Пайгъамбарди Рамазандин вацра экуьнин кпуниз кьве азан гун буйругъна. Сад лагъайди, ксанвай инсанар къарагъана сив хуьниз гъазур жедайвал ва, кхвед лагъайдини, кпунал эвер гудайвал.

Амма жуьма кпунал эвер гудайвал келзавай азан Пайгъамбардин, Абу Бакран ва Умаран девирда имам хутлба келиз мимбардал хкаж хъайи арада келзавай. Усман асгъабдилай халиф хъайила, мусурманрин къадар артух хъана ва ада базардин патав гвай «аз-завраъ» лугъудай къакъан чкадал азан це лагъана эмирна (Бухари). Абурулай гуьгъуьнай Гъишам бин Абдуль-Малик халиф хъайила ада «аз-завраъ» лугъудай чкадал келзавай азан минарадал (яни мисклиндин къавал, а вахтара мисклинрихъ минараяр авачир) кел лагъана. Гъа икк, гуьрметлу стхяяр, кхвед лагъай азан гъеле Усман асгъабдин девирдилай келзавайди чаз чир хъана («Нуруль-Якъин»).

Мусурмандиз квалекъи хуьн гунагъ яни?

Мусурмандиз квалекъи хуьн гунагъ яни хуьдай ихтияр авач. Ихтияр ава чубандиз, гуьрчехъандиз ва хуьруьн къерехдал квал алай касдиз ва лап чарасузвал авай ксариз. Пайгъамбардин гъадисда лагъанва: «Къицл авай квалекъи малаикар гъахъдач» («Нигъаятуль-мухтаж»).

Рузнама Февраль

югъ	Пака-ман Ас-Субхл	Рагъ экъеч-завай вахт	Нисинин Аз-Зугър	Рагъдан-дин Аль-Гаср	Гъетрен Аль-Магъриб	Мисен Аль-Гийшаъ
1	5:28	7:02	12:09	14:44	17:06	18:35
2	5:27	7:01	12:09	14:45	17:07	18:36
4	5:25	6:58	12:09	14:47	17:10	18:39
6	5:23	6:56	12:10	14:49	17:13	18:41
8	5:21	6:54	12:10	14:51	17:15	18:43
10	5:18	6:51	12:10	14:54	17:18	18:46
12	5:16	6:48	12:10	14:56	17:21	18:48
14	5:13	6:46	12:10	14:58	17:23	18:51
16	5:11	6:43	12:10	15:00	17:25	18:53
18	5:08	6:40	12:09	15:02	17:29	18:55
20	5:05	6:37	12:09	15:04	17:31	18:58
22	5:02	6:34	12:09	15:06	17:34	19:00
24	4:59	6:31	12:09	15:07	17:36	19:03
26	4:56	6:28	12:08	15:09	17:39	19:05
28	4:53	6:24	12:08	15:11	17:41	19:08